

IBUKU RĨA KEERĨ RĨA SAMŨELI

Daudi Kwĩrwo Úhoro wa Gíkuū gĩa Saülũ

¹ Na rĩrĩ, thuutha wa gíkuū gĩa Saülũ, Daudi agíkorwo aacooka kuuma kũhooata Aamaleki na agíkara kũu Zikilagi mĩthenya iírĩ.

² Mũthenya wa ítatũ-rĩ, hagĩuka mündũ oimíte kambĩ-inĩ ya Saülũ, arĩ na nguo ndembükangu na rüküngũ mütwe. Híndi iřia aakinyire harĩ Daudi, akiigüithia thí níguo amuhe gítlo.

³ Daudi akímüüria atírĩ, “Wee uumíte kũ?”

Nake akímücookeria atírĩ, “Ní kũüra njüríte, ngoima kambĩ-inĩ ya andũ a Israeli.”

⁴ Daudi akímüüria atírĩ, “Kaĩ gwíkíkíte atíia? Ta njíira.”

Nake akímwíra atírĩ, “Andũ nímoríte makoima mbaara-inĩ. Na andũ aingi nímooragítwo. Nake Saülũ na muriú Jonathani nímakuíte.”

⁵ Ningí Daudi akíüria mwanake ūcio wamüreheire úhoro ūcio atírĩ, “Úmenyete atíia atí Saülũ na muriú Jonathani nímakuíte?”

⁶ Mwanake ūcio akímücookeria atírĩ, “Ndírakorirwo ndí hau kírima-inĩ kĩa Gilboa, na hau ního ndíronire Saülũ, etiranítie na itimú ríake, akirii gükorererwo ní ngaari cia ita na ahaici a mbarathi.

7 Rīrīa eehūgūrire, akīnyona, na akīnjīta, na niī ngīmūūria atīrī, ‘Üngīenda ngwīkīre atīa?’

8 “Nake akīnjūūria atīrī, ‘Wee ūrī ū?’

“Ngīmūcookeria atīrī, ‘Niī ndī Mūamaleki.’

9 “Ningī akīnjīra atīrī, ‘Üka haha ūnjūrage! Niī ndī na ruo rūnene mūno rwa gīkuū, no ndī o muoyo.’

10 “Nī ūndū ūcio ngīthīi harī we, ngīmūūraga, tondū nīndamenyire atī arīkītie kūgūa ndekūhona. Ngīruta thūmbī ūrīa yarī mūtwe wake, na mūrīnga ūrīa warī guoko gwake, na nīcio indo iria ndarehera mwathi wakwa.”

11 Hīndī īyo Daudi na andū othe arīa maarī nake makīnyiita nguo ciao, magīcitembūranga.

12 Nao magīcakaya, na makīrīra, o na makīnhinga kūrīa irio nginya hwaī-inī, nī ūndū wa Saūlū na mūriū Jonathani, o na nī ūndū wa mbūtū cia ita cia Jehova, na nyūmba ya Isiraeli, tondū nīmooragītwo na rūhiū rwa njora.

13 Daudi akīūria mwanake ūcio wamūreheire ūhoro atīrī, “Wee uumīte kū?”

Nake agīcookia atīrī, “Niī ndī mūriū wa mūndū wa kūngī, Mūamaleki.”

14 Daudi akīmūūria atīrī, “Nī kīi kīragiririe wītigīre gūtambūrūkia guoko gwaku ūūrage mūitīrīrie maguta wa Jehova?”

15 Ningī Daudi agīita ūmwe wa andū ake, akīmwīra atīrī, “Thīi, ūmūūrage!” Nake akīmūringa, agīkua.

16 Nīgūkorwo Daudi aamwīrīre atīrī, “Thakame yaku ūrogūcookerera. Kanua gaku we mwene nīko kaaruta ūira wa gūgūkīrīra,

rīrīa uugire atīrī, ‘Nīndīrooragire mūitīrīie maguta wa Jehova.’ ”

Daudi Gūcakaīra Saūlū na Jonathani

17 Nake Daudi agūcakaīra Saūlū na mūriū Jonathani,

18 na agīathana atī andū a Juda marutwo icakaya rīrī rītagwo rwīmbo rwa ūta (narīo rīandīkītwo Ibuku-inī rīa Jasharu):

19 “Wee Isiraeli, riiri waku ūūragītwo irīma-inī ciaku.

Hī, kaī andū arīa njamba nīmagwīte-ī!

20 “Ūhoro ūyū ndūkaheanwo Gathu,
o na ndūkanīrīwo njīra-inī cia
Ashikeloni,*
nīguo airītu a Afilisti matigacanjamūke,
na nīguo airītu a andū acio mataruaga
matigakene.

21 “Atīrīrī, inyuī irīma cia Giliboa,
mūroaga kūgīa na ime kana mbura,
o na kana mīgūnda īngīciara ngano ya
kūrutwo igongona.

Nīgūkorwo kūu nīkuo ngo ya mūndū ūrīa
njamba yathaahīrio,
ngo īyo ya Saūlū ndīkahuurwo na maguta
rīngī.[†]

22 Kuuma kūrī thakame ya arīa moragītwo,
na kuuma kūrī mīrī ya andū acio njamba,

* **1:20** Matūūra ma Gathu na Ashikeloni maarī ma Afilisti.

† **1:21** Ngo ciakagwo na njūūa, na ikahakwo maguta nīguo citūure mūno.

ũta wa Jonathani ndūrī wahündūka tūhū,
 kana rūhiū rwa njora rwa Saūlū
 rükahündūka ūtheri.

23 “Saūlū na Jonathani,
 marī muoyo nīmendetwo na maarī andū
 ega,
 o na gīkuū-inī matiatiganire.
 Maahanyükaga gükīra nderi,
 maarī hinya gükīra mīrūūthi.

24 “Inyuū airītu a Isiraeli,
 rīrīrai Saūlū,
 ūrīa wamūhumbaga nguo ndune ta gakarakū
 na ikagemio,
 nīwe wagemagia nguo cianyu na indo cia
 thahabu.

25 “Hī, kaī andū arīa njamba nīmagwīrīire
 mbaara-inī-ī!
 Jonathani nīmūkuū, akooragīrwo irīma-
 inī ciaku.

26 Niī ndī na kīeha nī ūndū waku Jonathani,
 wee mūrū wa baba;
 niī nīndīrakwendete mūno.
 Wendo waku kūrī niī ūraarī wa magegania,
 Nī wa kūgegania ūgakīra wendo wa
 andū-a-nja.

27 “Hī, kaī andū arīa njamba nīmagwīte-ī!
 Indo cia mbaara nīthirīte!”

2

Daudi Gūitīrīrio Maguta Athamakīre Juda

¹ Na rīrī, thuutha wa ihinda rīu, Daudi agītuūria ūhoro harī Jehova, akīūria atīrī, “Nyambate thiī itūūra-inī rīmwe rīa matūūra ma Juda?”

Jehova akīmwīra atīrī, “Ambata.”

Nake Daudi akīūria atīrī, “Nī rīrīkū ngūthiī?”

Nake Jehova akīmūcookeria atīrī, “Thiī Hebironi.”

² Nī ūndū ūcio Daudi akīambata agīthiī Hebironi na atumia ake eerī, Ahinoamu ūrīa Mūjezireeli, na Abigaili ūrīa warī mūtumia wa ndigwa wa Nabali ūrīa woimīte Karimeli.

³ Ningī Daudi agīthiī hamwe na andū arīa aarī nao, o mūndū na andū a nyūmba yake, nao magītūura Hebironi, na matūūra-inī makuo.

⁴ Hīndī ūyo andū a Juda magīuka Hebironi, magīitūrīria Daudi maguta kuo, atuīke mūthamaki wa nyūmba ya Juda.

Rīrī Daudi eerirwo atī andū a Jabeshi-Gileadi nīo maathikire Saūlū-rī,

⁵ agītūma andū kūrī andū a Jabeshi-Gileadi makameere atīrī, “Jehova aromūrathima nī ūndū nīmuonanītie ūtugi kūrī mwathi wanyu Saūlū na ūndū wa kūmūthika.

⁶ Jehova aromuonia ūtugi na wīhokeku wake, o na niī nīngūmwīka maūndū mega ta macio nī ūndū nīmwīkīte ūndū ūcio.

⁷ Na rīrī, ūmīrīriai mūtuīke njamba, nīgūkorwo Saūlū mwathi wanyu nīakuīte, nao andū a nyūmba ya Juda nīmanjitīrīrie maguta nduīke mūthamaki wao.”

Mbaara Gatagatī ka Nyūmba ya Daudi na ya Saūlū

⁸ Mahinda macio, Abineri mūrū wa Neri, mūnene wa mbütū cia ita cia Saülū, nñoete Ishi-Boshethu mūrū wa Saülū akamūtwara Mahanaimu.

⁹ Akīmūtua mūthamaki wa Gileadi, na wa Aashuri, na Jezireeli, na wa Efiraimu, na Benjamini, na wa Israeli guothe.

¹⁰ Nake Ishi-Boshethu mūrū wa Saülū aarī wa mīaka mīrongo īna hīndī īrīa aatuīkire mūthamaki wa Israeli, agīthamaka mīaka īrī. No rīrī, nyūmba ya Juda yarūmīire Daudi.

¹¹ Ihinda rīrīa Daudi aarī mūthamaki kūu Hebironi agīthamakīra nyūmba ya Juda, rīrī mīaka mūgwanja na mīeri ītandatū.

¹² Abineri mūriū wa Neri, hamwe na andū a Ishi-Boshethu mūrū wa Saülū, makiuma Mahanaimu magīthīi Gibeoni.

¹³ Joabu mūrū wa Zeruia na andū a Daudi makiumagara, magītūngana nao karia-inī ka Gibeoni. Gīkundi kīmwe gīgīikara thī mwena ūmwe wa Karia kau na gīkundi kīu kīngī gīgīikara mwena ūcio ūngī.

¹⁴ Hīndī īyo Abineri akīira Joabu atīrī, “Nī tuoē aanake amwe mokīre marūe marī mbere iitū.”

Joabu agīcookia atīrī, “Ūguo nī wega, nī meeke ūguo.”

¹⁵ Nī ūndū ūcio makīrūgama magītarwo, andū ikūmi na eerī a Abenjamini na Ishi-Boshethu mūrū wa Saülū, na ikūmi na eerī a Daudi.

¹⁶ Hīndī īyo o mūndū akīnyiita mūndū ūrīa merekanīire mūtwe, akīmūtheeca na rūhiū mbaru-inī ciake, nao makīgūanīra thī o ro hamwe. Nī ūndū ūcio kūndū kūu gūgītīwo Helikathu-Hazurimu, na gwī kūu Gibeoni.

¹⁷ Mbaara ūkīrūra mūno mūthenya ūcio, nake Abineri na andū a Isiraeli makīhootwo nī andū a Daudi.

¹⁸ Nao ariū atatū a Zeruia maarī ho: Nao nī Joabu, na Abishai, na Asaheli. Na rīrī, Asaheli aarī mūhūthū magūrū, akagīa ihenya o ta thwariga.

¹⁹ Nake agīteng'eria Abineri atekūgarūrūka na mwena wa ūrīo kana wa ūmotho, amūingatithītie.

²⁰ Nake Abineri akīrora na thuutha wake, akīuria atīrī, "Asaheli, kaarī we?"

Nake agīcookia atīrī, "Iī nī niī."

²¹ Nake Abineri akīmwīra atīrī, "Garūrūka na mwena wa ūrīo kana wa ūmotho; ūnyiite mwanake ūmwe na ūmūtunye indo ciake cia mbaara." No Asaheli ndaigana gūtiga kūmūhanyūkia.

²² O rīngī, Abineri agīkaania Asaheli, akīmwīra atīrī, "Tiga kūndeng'eria! Kīrīa kīngītūma ngūūrage, nī kī? Ingīhota atīa kūng'ethanīra na mūrū wa nyūkwa Joabu?"

²³ No Asaheli ndaatigire kūmūhanyūkia; nī ūndū ūcio Abineri agītheeca Asaheli nda na mūthia wa itimū rīake, narīo itimū rīkiumanīra na mūgongo. Nake akīgūa hau agīkua o hīndī īyo. Na mūndū o wothe aakinya hau Asaheli aagwīte akuīte, akarūgama ho.

²⁴ No Joabu na Abishai magīteng'eria Abineri, narīo riūa rīgīthūa-rī, magīkinya kīrīma-inī kīa Ama, kīrīa kīrī hakuhī na Gia, njīra ya gūthīi werū-inī wa Gibeoni.

²⁵ Hīndī īyo andū a Benjamini magīcookanīrīra hamwe, makīrūmīrīra

Abineri. Nao magīthondeka gīkundi thīnī wao, makīrūgama igūrū rīa kīrima.

26 Abineri agīita Joabu aanīriire, akīmūūria atīrī, “Rūhiū rwa njora rūgūtūūra rūniinanaga nginya tene? Anga ndūramenya atī ūhoro ūyū ūkaarigīrīria na ūrūrū? Ūgūikara nginya rī ūterīte andū aku matige gūteng’eria ariū a ithe wao?”

27 Joabu agīcookia atīrī, “Ti-itherū o ta ūrīa Ngai atūrāga muoyo, korwo ndūnaaria-rī, andū aya mangīathīi o na mbere gūteng’eria ariū a ithe wao nginya rūciinī.”

28 Nī ūndū ūcio Joabu akīhuha karumbeta,* nao andū othe makīrūgama; matiacookire kūhanyūkia Israeli kana kūrūa rīngī.

29 Ūtukū ūcio wothe Abineri na andū ake magītuūkanīria Araba. Makīringa Jorodani, magīthīi na mbere matuūkanīrie Bithironi guothe, na magīkinya Mahanaimu.

30 Nake Joabu agītiga gūteng’eria Abineri, akīhūndūka agīcookinīrīria andū ake othe. Andū ikūmi na kenda a Daudi makīoneka mātiarī ho, Asaheli atatarītwo.

31 No andū a Daudi nīmooragīte andū a Benjamini magana matatū ma mīrongo ūtandatū ariā maarī na Abineri.

32 Nao makīoya Asaheli, makīmūthika mbīrīra-inī ya ithe kūu Bethilehemu. Ningī Joabu na andū ake magīthīi ūtukū wothe, magīkinya Hebironi gūgīkīa.

* **2:28** Karumbeta kaahuhagwo kuonania kwambīrīria kwa haaro kana kūrīka kwayo.

3

¹ Na rīrī, mbaara gatagatī ka nyūmba ya Saūlū na nyūmba ya Daudi nīyatūūrire ihinda iraaya. Daudi agīkīrīrīria kūgīa hinya; nayo nyūmba ya Saūlū īgīkīrīrīria kwaga hinya.

² Nake Daudi nīagīire na ciana cia aanake arī kūu Hebironi:

Mūriū wake wa irigithathi eetagwo Amunoni ūrīa waciārītwo nī Ahinoamu ūrīa Mūjezireeli;

³ Mūriū wa keerī eetagwo Kileabu ūrīa waciārītwo nī Abigaili ūrīa warī mūtumia wa ndigwa wa Nabali ūrīa Mūkarimeli; na wa gatatū aarī Abisalomu ūrīa waciārītwo nī Maaka mwarī wa Talimai mūthamaki wa Geshuru;*

⁴ wa kana aarī Adonija ūrīa waciārītwo nī Hagithu;

wa gatano aarī Shefatia ūrīa waciārītwo nī Abitali;

⁵ na wa gatandatū aarī Ithireamu mūrū wa Egila mūtumia wa Daudi.

Acio nīo maaciārīrīwo Daudi kūu Hebironi.

Abineri Gūthiī kūrī Daudi

⁶ Hīndī ya mbaara ya nyūmba ya Saūlū na nyūmba ya Daudi, Abineri no kūgīa aagīaga na hinya arī thīnī wa nyūmba ya Saūlū.

⁷ Na rīrī, Saūlū nī arī na thuriya yetagwo Rizipa mwarī wa Aia. Nake Ishi-Boshethu akīūria Abineri atīrī, “Wakomire na thuriya ya baba nīkī?”

* ^{3:3} Geshuru warī ūthamaki mūnini wa Ashuri, na nīkuo Abisalomu oorīire (13:37, 38; 14:23).

8 Abineri nñarakarire mūno tondū wa kwīrwo ūguo nī Ishi-Boshethu, nake akīmūcookeria atīrī, “Kaī ndīkīrī mūtwe wa ngui mwena-inī wa Juda? Ūmūthī ūyū niī ndī rūmwe na nyūmba ya thoguo Saūlū na andū a nyūmba yake na arata. Niī ndirī ndaamūneana kūrī Daudi. No rī ūranjīra atī nīhītītie ihītia ūhoro-inī ūkonī mūndū-wa-nja ūyū!

9 Ngai arothūūra, niī Abineri, na anjīke ūūru makīria, ingīaga kūhingīria Daudi ūrīa Jehova aamwīriire na mwīhītwa,

10 na ndute ūthamaki nyūmba-inī ya Saūlū, na ndūgamie gītī kīa Daudi kīa ūnene igūrū wa Isiraeli na Juda, kuuma Dani nginya Birishiba.”[†]

11 Ishi-Boshethu ndaigana kwīra Abineri ūndū ūngī tondū nīamwītigīrīte.

12 Ningī Abineri agītūma andū kūrī Daudi makamwīre atīrī, “Būrūri ūyū nī waū? Nītūgīe na kīrīkanīro nawe, na nīngūgūteithia ngūrehere andū a Isiraeli othe mwena waku.”

13 Nake Daudi akiuga atīrī, “Ūguo nī wega. Nītūkūgīa na kīrīkanīro nawe. No nī harī ūndū ūmwe ngwenda wīke: ndūkanooke mbere yakwa angīkorwo ndūkarehe Mikali mwarī wa Saūlū hīndī ūrīa ūgooka kūnyona.”

14 Ningī Daudi agītūma andū kūrī Ishi-Boshethu mūrū wa Saūlū makamwīre atīrī, “Nengera mūtumia wakwa Mikali, ūrīa ndagūrire na ikonde igana rīmwe cia Aflisti.”

15 Nī ūndū ūcio Ishi-Boshethu agīathana Mikali agīrwo kuuma kūrī mūthuuriwe Palitieli

---

[†] **3:10** Kuuga “kuuma Dani nginya Birishiba” nī kuuga būrūri wothe wa Isiraeli (Atiir 20:1).

mūrū wa Laishi.

¹⁶ No rīrī, mūthuuriwe, agītwarana nake, agīthiī amūrūmīrīre akīrīraga nginya Bahurimu. Hīndī īyo Abineri akīmwīra atīrī, “Cooka mūcīi!” Nī ūndū ūcio agīcooka mūcīi.

¹⁷ Nake Abineri akīaranīria na athuuri a Isiraeli akīmeera atīrī, “Kwa ihinda nīmūkoretwo mwīrirīirie gūtua Daudi mūthamaki wanyu.

¹⁸ Mūtigīlīke ūguo rīu! Nīgūkorwo Jehova nīerire Daudi atīrī, ‘Na ūndū wa ndungata yakwa Daudi nīngahonokia andū akwa a Isiraeli kuuma guoko-inī kwa Afilesti na kuuma guoko-inī gwa thū ciao ciote.’”

¹⁹ Nake Abineri nīacookire akīaranīria na andū a Benjamini. Agīcooka agīthiī Hebironi akeere Daudi maūndū mothe marīa Isiraeli na nyūmba yothe ya Benjamini meendaga gwīka.

²⁰ Rīrīa Abineri, ūrīa warī na andū mīrongo ūrī ookire kūrī Daudi kūu Hebironi, Daudi akīmūrugithīria iruga hamwe na andū ake.

²¹ Hīndī īyo Abineri akīira Daudi atīrī, “Reke thiī o ro rīu ngacookanīrīrie andū a Isiraeli othe nī ūndū wa mūthamaki mwathi wakwa, nīgeetha marīkanīre nawe, na nīguo ūthamakagīre o kūrīa guothe ngoro yaku ūrīrīrie.” Nī ūndū ūcio Daudi agītūma Abineri athīi, nake agīthiī na thayū.

Joabu Kūrīraga Abineri

²² Hīndī o īyo andū a Daudi, na Joabu magīcooka kuuma mbaara-inī, na magīuka na indo nyīngī iria maatahīte. No Abineri ndaarī hamwe na Daudi kūu Hebironi, tondū Daudi nīamwīrīte athīi, nake agīthiī na thayū.

23 Rīrīa Joabu na thigari ciothe iria ciarī hamwe nake maakinyire-rī, akīrwo atī Abineri mūrū wa Neri nīokīte kūrī mūthamaki, na atī mūthamaki nīarekire athiī, nake agīthiī na thayū.

24 Nī ūndū ūcio Joabu agīthiī kūrī mūthamaki akīmūuria atīrī, “Nī atīa ūguo weka? Ta kīone, Abineri nīokire kūrī wee. Ūrekire athiī nīkī? Rīu nīagīthiire!

25 Wee nīūūī atī Abineri mūrū wa Neri egūūkīte gūkūheenia na gūthigaana mīthiīre yaku, na amenye maūndū marīa mothe ūreka.”

26 Hīndī īrīa Joabu oimire harī Daudi, agītūma andū makinyire Abineri, nao makīmūcookia kuuma gūthima-inī gīa Sira. No Daudi ndaigana kūmenya ūhoro ūcio.

27 Na rīrī, rīrīa Abineri aacookire Hebironi, Joabu akīmūtwara keheri-inī kīhingo-inī, ta ekwenda kwaria nake na hitho. Na marī hau, akīmūtheeca nda agīkua, nīguo arīhīrie thakame ya mūrū wa nyina Asaheli.

28 Thuutha ūcio, rīrīa Daudi aiguire ūhoro ūcio, akiuga atīrī, “Nī na ūthamaki wakwa tūtirī na ihītia nginya tene mbere ya Jehova ūhoro-inī wa thakame ya Abineri mūrū wa Neri.

29 Thakame yake īrocookerera Joabu na nyūmba ya ithe yothe! Nayo nyūmba ya Joabu ndīkanaage mūndū ūmwe ūrī na kīronda gīkuura thakame, kana mangū, kana mūndū ūrīthīiaga na mītī, kana mūndū ūūragītwo na rūhiū rwa njora, kana mūndū wagīte irio.”

30 (Joabu na Abishai mūrū wa nyina mooragire Abineri tondū nīooragīte Asaheli mūrū wa

nyina wao mbaara-inī kūu Gibeoni.)

³¹ Hīndī ūyo Daudi akīira Joabu na andū othe arīa aarī nao atīrī, "Tembūrangai nguo cianyu na mwīhumbe makūnia, na mūthiī mūgīcakayaga mbere ya Abineri." Nake Daudi ūcio mūthamaki agīthiī arūmīriire ndayaya ūrīa yakuuīte kīimba.

³² Nao magīthika Abineri kūu Hebironi, nake mūthamaki akīrīra aanīriire hau mbīrīra-inī ya Abineri. O nao andū othe makīrīra.

³³ Mūthamaki akīna icakaya rīrī nī ūndū wa Abineri:

"Abineri nīaragīrīrwo nīgūkua ta andū arīa moinaga watho?

³⁴ Moko maku matiarī moohe,
namo magūrū maku matiarī moohe na ny-ororo.

Wagūire o ta mūndū ūrīa ūgūūaga mbere ya andū arīa aaganu."

Nao andū othe makīrīra rīngī nī ūndū wake.

³⁵ Ningī andū othe magīuka na makīringīrīria Daudi arīe irio gūtanatuka, no Daudi akīhīta na mwīhītwa, akiuga atīrī, "Ngai arothūūra, o na anjīke ūūru makīria, ingīcama irio kana kīndū kīngī riūa rītanathū!"

³⁶ Nao andū acio othe maakīona ūrīa gwathīī magīkena; ti-itherū, maūndū mothe marīa mūthamaki eekire nīmamakenirie.

³⁷ Nī ūndū ūcio andū othe na Isiraeli guothe makīmenya mūthenya ūcio atī mūthamaki ndaarī na itemi ūhoro-inī wa gīkuū kīa Abineri mūrū wa Neri.

38 Ningī mūthamaki akīra andū ake atīrī, “Kaī mūtaramenya atī mündū mūnene na ūrī igweta mūno nīarīkītie gūkua ūmūthī thīinī wa Israeli?

39 Na rīrī, ūmūthī, o na gūkorwo ndīmūitīrīrie maguta ndūike mūthamaki, ndirī na hinya, nao ariū aya a Zeruia marī na hinya mūno kūngīra. Jehova arorīhia mwīki ūru kūringana na ciīko ciake njūru!”

4

Ishi-Boshethu Kūragwo

1 Na rīrī, hīndī ūrī Ishi-Boshethu mūrū wa Saūlū aaiguire atī Abineri nīakuūrīire kūu Hebironi-rī, akīurwo nī hinya, nao andū othe a Israeli makīmaka.

2 Nake mūrū wa Saūlū aarī na andū eerī ariā maarī atongoria a ikundi cia gūtharīkanīra. Ūmwe eetagwo Baana na ūcio ūngī Rekabu; maarī ariū a Rimoni ūrīa Mūbeerothi wa mūhīrīga wa Benjamini; Beerothu gūtaragwo ta gīcunjī kīa Benjamini,

3 tondū andū a Beerothu nīmoorīire Gitaimu na matūrīte kuo ta andū a kūngī nginyagia ūmūthī.

4 (Jonathani mūrū wa Saūlū aarī na mūriū wonjete magūrū meerī. Aarī na ūkūrū wa mīaka ītano rīrīa ūhoro wa Saūlū na Jonathani wamakinyīire kuuma Jezireeli. Nake mūreri wake akīmūkuua, akīura; no rīrīa aahiūhīte akīura-rī, mwana ūcio akīgūa agītuīka kīonje. Rītwa rīake rīarī Mefiboshethu.)

5 Nake Rekabu na Baana, ariū a Rimoni ūrīa Mūbeerothi, magīthī marorete nyūmbainī ya Ishi-Boshethu, na magīkinya kuo rīrīa

gūkoragwo kūrī ūrugarī mūthenya, rīrīa aahurūkīte mīaraho.

⁶ Nao makīingīra nyūmba ya thīnī metuīte ta meendaga gūkuua ngano, makīmūtheeca nda. Nake Rekabu na mūrū wa nyina Baana makīūra.

⁷ Maingīrire nyūmba hīndī ūrīa aakomete gītanda-inī nyūmba yake ya toro. Maarīkia kūmūtheeca na kūmūrāga, magītinia mūtwe wake. Makīūkuua, magīthīi ūtukū wothe magerete njīra ya Araba.

⁸ Magītwarīra Daudi mūtwe wa Ishi-Boshethu kūu Hebironi, makīra mūthamaki atīrī, “I ūyū mūtwe wa Ishi-Boshethu mūrū wa Saūlū, thū yaku, ūrīa wageragia gūkūrāga. Ūmūthī nīguo Jehova arīhīria mwathi wakwa mūthamaki gwī Saūlū na rūciaro rwake.”

⁹ Nake Daudi agīcookeria Rekabu na Baana, mūrū wa nyina, ariū a Rimoni ūrīa Mūbeerothi atīrī, “Ti-itherū o ta ūrīa Jehova atūrāga muoyo, ūrīa ūhonoketie kuuma mathīna-inī mothe,

¹⁰ ūrīa mūndū aanjīrīre atīrī, ‘Saūlū nīakuīte’, agīciiria atī nī ūhoro mwega andehera, ndamūnyiitire ngīmūrāgīra kūu Zikilagi. Kū nīkōo kīheo kīrīa ndamūheire nī ūndū wa ndūmīrī ūyō yake!

¹¹ Akīrī makīria atīa, hīndī ūrīa andū aaganu moragīte mūndū ūtarī na ihītia thīnī wa nyūmba yake akomete ūrīrī-inī wake, githī ndiagīrīrīwo nī gwītia thakame yake kuuma moko-inī manyu na ndīmweherie muume thī!”

¹² Nī ūndū ūcio Daudi agīatha andū ake, nao makīmooraga. Makīmatinia moko na magūrū,

na magīcuuria mīirī yao hau karia-inī kūu Hebironi. No rīrī, makīoya mūtwe wa Ishi-Boshethu na makīūthika mbīrīra-inī ya Abineri kūu Hebironi.

5

Daudi Gūtuūka Mūthamaki wa Isiraeli Guothe

¹ Na rīrī, mīhīrīga yothe ya Isiraeli īgīthīi kūrī Daudi kūu Hebironi īkīmwīra atīrī, “Ithuī tūrī a mūthiimo waku na thakame yaku.

² Ihinda rīrīa Saūlū aarī mūthamaki witū-rī, wee nīwe watongoragia mbūtū cia Isiraeli igīthīi ita. Nake Jehova agīkwīra atīrī, ‘Wee nīugatuūka mūrīithi wa andū akwa a Isiraeli, na ūtuūke mwathi wao.’ ”

³ Rīrīa athuuri othe a Isiraeli maathiīte Hebironi kūrī Mūthamaki Daudi, mūthamaki nīagīire na kīrīkanīro nao mbere ya Jehova o kūu Hebironi, nao magīitīrīria Daudi maguta mūtwe atuūke mūthamaki wa Isiraeli.*

⁴ Daudi aarī na ūkūrū wa mīaka mīrongo ītatū rīrīa aatuūkire mūthamaki, na agīthamaka mīaka mīrongo īna.

⁵ Aathamakīire Juda mīaka mūgwanja na mīeri ītandatū arī Hebironi, na agīthamaka Isiraeli guothe mīaka mīrongo ītatū na ītatū arī Jerusalemu.

Daudi Gūtooria Jerusalemu

⁶ Mūthamaki na andū ake magīthīi Jerusalemu magatharīkīre Ajebusi, arīa matūūraga kuo. Nao Ajebusi makīira Daudi atīrī, “Ndūgūtoonya

---

* **5:3** Rīrī rīarī rita rīa gatatū rīa Daudi gūtīrīrio maguta, na rīarī rīa kuonania atī we aarī mūthamaki wa Isiraeli yothe.

gūkū; tondū andū arīa megūkūgirīrīria ūtoonye nī arīa atumumu na cionje.” Tondū meīraga atīrī, “Daudi ndangīhota gūtoonya kuo.”

⁷ No rīrī, Daudi niātunyanire kīhitho kīa hinya gīa Zayuni, na nīkīo gīltagwo itūūra inene rīa Daudi.

⁸ Mūthenya o ro ūcio Daudi akiuga atīrī, “Mūndū wothe ūngītooria Ajebusi no agerire mūtarō-inī wa maaī nīguo akinyīre andū acio ‘mathuaga na atumumu’ o acio thū cia Daudi.” Kīu nīkīo gītūmaga moige atīrī, “‘Andū atumumu na arīa mathuaga’ matigatoonya nyūmba ya ūthamaki.”

⁹ Nake Daudi agītūūra kīhitho-inī kīu kīa hinya, agīgītua itūūra inene rīa Daudi. Nake Daudi agīakīrīra itūūra rīu inene kuuma Milo arīcooketie na thiinī.

¹⁰ Daudi agīkīrīrīria kūgīa na hinya tondū Jehova Ngai Mwene-Hinya-Wothe aarī hamwe nake.

¹¹ Na rīrī, Hiramu mūthamaki wa Turo agītūmīra Daudi andū, hamwe na mīgogo ya mītarakwa, na atharamara, na aaki na mahiga, nao magīakīra Daudi nyūmba ya ūthamaki.

¹² Nake Daudi akīmenya atī Jehova nīamūhaandīte atuīke mūthamaki wa Israeli na agatūūgīria ūthamaki wake nī ūndū wa andū ake a Israeli.

¹³ Aarīkia kuuma Hebironi, Daudi nīagīire na thuriya ingī na akīhikia atumia kū Jerusalemu, na agīciarīrwo aanake na airītu angī.

¹⁴ Maya nīmo marītwa ma ciana iria aaciārīre kū Jerusalemu: Shamua, na Shobabu,

na Nathani, na Solomoni,[†]

¹⁵ na Ibiharu, na Elishua, na Nefegu, na Jafia,
¹⁶ na Elishama, na Eliada, na Elifeleti.

Daudi Kūhoota Afilisti

¹⁷ Hīndī ūrīa Afilisti maaiguire atī Daudi nīaitīrīrio maguta agatuīka mūthamaki wa Israeli, makīambata magīthiī na mbūtū ciao ciothe makamūcarie, no Daudi aigua ūhoro ūcio agīkūrūka agīthiī kūhitho-inī kīa hinya.

¹⁸ Na rīrī, Afilisti nīmokīte na makeyaragania gītuamba-inī kīa Refaimu;

¹⁹ nī ūndū ūcio Daudi agītuīria ūhoro kūrī Jehova, akīmūuria atīrī, “Thīi ngatharīkīre Afilisti? Nīkūmaneana kūrī niī?”

Nake Jehova akīmūcookeria atīrī, “Thīi, nīgūkorwo ti-therū nī ngūneana Afilisti kūrī we.”

²⁰ Nī ūndū ūcio Daudi agīthiī Baali-Perazimu, na agītooreria Afilisti kuo. Akiuga atīrī, “O ta ūrīa maaī moinaga, noguo Jehova aharaganītie thū ciakwa mbere yakwa.” Nī ūndū ūcio handū hau hagītuo Baali-Perazimu.

²¹ Nao Afilisti magītiganīria mīhianano yao kūu, nake Daudi na andū ake makīmīoya magīthiī nayo.

²² Afilisti nīmambatire o rīngī makītaragania Gītuamba-inī kīa Refaimu;

²³ nī ūndū ūcio Daudi agītuīria ūhoro harī Jehova, nake Jehova akīmūcookeria atīrī, “Tiga kwambata ūthiī ūrūngīrīrie, no thiūrūrūka

---

[†] 5:14 Ici inya ciarī ciana cia Bathisheba (1Maū 3:5).

ūmoime na thuutha, ūmatharīkire ūmarutītie na mbere ya mītī ya mīkūngūgū.

²⁴ Rīrīa ūrīigua mūkubio uumīte igūrū rīa mītī ya mīkūngūgū-rī, thiī narua, tondū ūguo nīkuonania atī Jehova nīathiīte mbere yaku nīguo ahūūre mbūtū cia Aflisti.”

²⁵ Nī ūndū ūcio Daudi agūnka o ta ūrīa Jehova aamwathīte, akīhūūra Aflisti amarutītie Gibeoni, o nginya Gezeri.

6

Ithandūkū Kūreehwo Jerusalemu

¹ O rīngī, Daudi agīcookanīrīria andū arīa maarī njamba a Isiraeli othe, nao maarī ngiri mīrongo ītatū.

² Daudi arī hamwe na andū acio ake othe magīthī moimīte Baala kūu Juda makambatīe ithandūkū rīa Ngai marīrute kuo, ithandūkū rīrīa rītanītio na Rītwa Rīake, naguo ūguo nī ta kuuga Rītwa rīa Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ūrīa ūikaraga gatagatī ka makerubi marīa marī igūrū rīa ithandūkū rīu.

³ Nao makīigīrīra ithandūkū rīa Ngai ngaari-inī njerū ya ng'ombe, makīrīruta nyūmba ya Abinadabu, ūrīa yarī kīrīma-inī. Nao Uza na Ahio, ariū a Abinadabu, nīo maatongoretie ngaari ūyo njerū

⁴ ūrī na ithandūkū rīu rīa Ngai igūrū rīayo, nake Ahio nīwe warītongoretie.

⁵ Nake Daudi na nyūmba yothe ya Isiraeli maarūūhagia na hinya wao wothe marī mbere ya Jehova, makaina nyīmbo na inanda cia

kīnūbi, na inanda cia mügeeto, na tūhembe, na njingiri na thaani iria ihūūrithanagio ikagamba.

6 Hīndī īrīa maakinyire kīhuhīro-inī kīa ngano kīa Nakoni, ndegwa ikīhīngwo, Uza agītambūrūkia guoko akanyiitīrīra ithandūkū rīa Ngai tondū ndegwa nī ciahīngītwo.

7 Namo marakara ma Jehova magīakanīra Uza tondū wa gīko kīu gīa kwaga gītīō; Nī ūndū ūcio Ngai akīmūgūtha akīgūa, agīkuīra hakuhī na ithandūkū rīa Ngai.

8 Nake Daudi akīrakara tondū mang'ūrī ma Jehova nīmookīrīire Uza, na nginya ūmūthī handū hau hetagwo Perezu-Uza.

9 Nake Daudi agītīgīra Jehova mūthenya ūcio, akīuria atīrī, “Ngaahota atīa kūinūkia ithandūkū rīrī rīa Jehova?”

10 Nake ndetīkīrīre gūtwara ithandūkū rīu rīa Jehova kūu aatūire, itūūra-inī inene rīa Daudi. Handū ha ūguo, aarītwarire kwa Obedi-Edomu ūrīa Mūgiiti.

11 Ithandūkū rīu rīa Jehova rīgīikara nyūmbainī ya Obedi-Edomu ūrīa Mūgiiti mīeri ītatū, nake Jehova akīmūrathima hamwe na nyūmba yake yothe.

12 Na rīrī, Mūthamaki Daudi akīirwo atīrī, “Jehova nīarathimīte nyūmba ya Obedi-Edomu na kīrīa gīothe arī nakīo, tondū wa ithandūkū rīa Ngai.” Nī ūndū ūcio Daudi agīikūrūka akīruta ithandūkū rīa Ngai kuuma nyūmba ya Obedi-Edomu akīrītwara itūūra inene rīa Daudi akenete.

13 Na rīrī, andū acio maakuuīte ithandūkū rīa Jehova maakinya makinya matandatū-rī, Daudi akīruta igongona rīa ndegwa na gacaū kanoru.

14 Daudi akīina arī mbere ya Jehova na hinya wake wothe, ehumbīte ebodi ya gatani;

15 nī ūndū ūcio Daudi na nyūmba yothe ya Isiraeli makīambatia ithandūkū rīa Jehova makīanagīrīra na makīhuhaga tūrumbeta.

16 Hīndī ūrīa ithandūkū rīa kīrīkanīro kīa Jehova rīatoonyaga itūūra inene rīa Daudi-rī, Mikali mwarī wa Saūlū agīcūthīrīria arī ndiricainī. Na rīrīa onire Mūthamaki Daudi akīrūgarūga akīinaga mbere ya Jehova, akīmūnyarara ngoro-inī yake.

17 Nao makīrehe ithandūkū rīa Jehova na makīrīiga handū harīo thīinī wa hema ūrīa Daudi aambīte nī ūndū warīo, nake Daudi akīruta maruta ma njino na ma ūiguano mbere ya Jehova.

18 Aarīkia kūruta magongona ma njino, na maruta ma ūiguano-rī, akīrathima andū thīinī wa rīitwa rīa Jehova Mwene-Hinya-Wothe.

19 Ningī akīheana mūgate, na gīkūmba gīa thabibū, na gīcunjī kīa nyama kūrī mūndū o wothe warī gīkundi-inī kīu gīa Isiraeli, arūme na andū-a-nja o ūndū ūmwe. Nao andū othe makīinūka mīciī kwao.

20 Hīndī ūrīa Daudi aacookire mūciī akarathime andū a nyūmba yake-rī, Mikali mwarī wa Saūlū agīūka kūmūtūnga, akiuga atīrī, “Kaī mūthamaki wa Isiraeli nīakīionanītie ūmūthī-ī, agakīruta nguo mbere ya ngombo cia airītu cia ndungata ciake, o ta ūrīa mūndū ūtarī thoni angīika!”

21 Daudi akīira Mikali atīrī, “Nyuma mbere ya Jehova ūrīa wathuurire niī handū ha thoguo kana mūndū o na ūmwe wa nyūmba yake, hīndī ūrīa aathuurire nduīke mūthamaki wa gūthamakīra andū a Jehova, nīo andū a Isiraeli, na nī ūndū ūcio no nginya nyine ndī mbere ya Jehova.

22 O na nī ngūkīrīrīria kwīyagithia gītīo gūkīra ūū, na nīngwīnyihia maitho-inī makwa. No rīrī, ndungata icio cia airītu wagweta-rī, niī nīgūtīo ngūtīo nīcio.”

23 Nake Mikali mwarī wa Saūlū ndaaggīre ciana nginya mūthenya ūrīa aakuire.

7

Kūranīro kīa Ngai kūrī Daudi

1 Na rīrī, thuutha wa mūthamaki gūikara nyūmba yake ya ūthamaki, nake Jehova akamūhe ūhurūko agatiga gūkīrīrwo nī thū ciakte ciotle iria ciamūrigiicīrie-rī,

2 akīira mūnabii Nathani atīrī, “Nīi njikaraga nyūmba ya ūthamaki yaakītwo na mītarakwa, o rīrīa ithandūkū rīa Ngai rīigītwo hema-inī.”

3 Nathani agīcookeria mūthamaki atīrī, “Ūndū ūrīa ūreciiria, gwīka īka guo tondū Jehova arī hamwe nawe.”

4 Ūtukū ūcio kiugo kīa Jehova gīgīkinyīra Nathani, akīirwo atīrī:

5 “Thīi ūkeere ndungata yakwa Daudi atīrī, ‘Jehova ekuuga ūū: Anga we nīwe ūkūnjakīra nyūmba nīguo ndīmītūūre?’

6 Niī ndirī ndatūūra nyūmba kuuma mūthenya ūrīa ndaarutire andū a Isiraeli kuuma būrūri wa Misiri nginya ūmūthī. Ndūūraga thiiaga kūndū na kūndū ndī hema-inī arī yo gītūūro gīakwa.

7 Kūrīa guothe ndanathiī na andū a Isiraeli othe-rī, ndī ndooria mūtongoria o na ūmwe wao, arīa ndaathire marīithagie andū akwa a Isiraeli, atīrī, "Mwagīte kūnjakīra nyūmba ya mītarakwa nīkī?"

8 "Na rīrī, īra ndungata yakwa Daudi atīrī, 'Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga ūū: Ndaakūrutire rūūru-inī ngīgūtigithia kūrūmīrīra mahiū nīguo ūtuīke mwathi wa andū akwa a Isiraeli.

9 Nī ngoretwo nawe o kūrīa guothe wanathiī, na ngakwehereria thū ciaku ciathe ikeehera mbere yaku. Rīu nīngūtūma rīītwā rīaku rītuīke inene, o ta marīītwā ma andū arīa anene mūno a thī.

10 Na nīngaahe andū akwa a Isiraeli handū, na ndīmahaande wega nīgeetha magīe na mūciī wao kīūmbe, na matigacooka gūthīnīka. Andū aaganu matigacooka kūmahinyīrīria rīngī, o ta ūrīa maatūire meekaga kīambīrīria-inī,

11 o na ūrīa matūire meekaga kuuma rīrīa ndathuurire atongoria a gūtongoragia andū akwa a Isiraeli. Ningī nīngakūhe ūhurūko kuuma kūrī thū ciaku ciathe.

"Jehova egūkwīra atī Jehova we mwene nīwe ūkaarūgamia nyūmba yaku:

12 Hīndī īrīa matukū maku magaathira, ūhurūke hamwe na maithe maku, nīngarahūra mbeū yaku īcooke ithenya rīaku, īrīa īkoima

mūthiimo waku wee mwene, na nīngarūgamia ūthamaki wake.

13 Úcio nīwe ūgaaka nyūmba ītanītio na Rītwa Rīakwa, na nīngarūgamia gītī kīa ūnene wake nginya tene.

14 Nīngatuīka ithe, nake atuīke mūrū wakwa. Hīndī ūrīa ageeka ūrū, ngaamūherithia na rūthanju rwa andū, na ahūrwo mahūura nī andū.

15 No rīrī, wendo wakwa ndūrī hīndī ūkeehero kūrī we, ta ūrīa ndaaweheririe harī Saūlū, ūrīa ndeheririe mbere yaku.

16 Nyūmba yaku na ūthamaki waku igūtūra mbere yakwa nginya tene; o nakīo gītī gīaku kīa ūnene gīgūtūra kīrī kīrūmu wega nginya tene.'"

17 Nake Nathani akīra Daudi ciugo ciothe cia ūguūrio ūcio.

Ihooya rīa Daudi

18 Nake Mūthamaki Daudi agītoonya, agīikara thī mbere ya Jehova, akiuga atīrī:

"Niī ndīkīrī ū, Wee Mwathani Jehova, nayo nyūmba yakwa-rī, ūkīrī kī, atī nīkīo ūnginyītie nginya haha?

19 Na rīrī, Wee Mwathani Jehova, wonete ūndū ūcio ta ūrī mūnini maitho-inī maku, nawe ūgacooka kwaria ūhoro wa matukū marīa magooka makoniī nyūmba ya ndungata yaku. Ningī Wee Mwathani Jehova ūno nīyo njīra yaku ūrīa waragīria andū nayo?

20 “Nī atīa ūngī Daudi angīkwīra? Nīgūkorwo Wee Mwathani Jehova, nīūi ndungata yaku.

21 Nī ūndū wa kiugo gīaku, na kūringana na wendo waku, nīwīkīte ūndū ūyū mūnene ūguo, na ūkaūmenyithia ndungata yaku.

22 “Wee Mwathani Jehova, kaī ūkīrī mūnene-ī! Gūtirī ūngī tawē, na gūtirī Ngai ūngī tiga wee, o ta ūrīa tūiguīte na matū maitū.

23 Na nūū ūhaana ta andū aku a Isiraeli, rūrīrī rūmwe gūkū thī rūrīa Ngai waruo aakūūrire rūtuīke andū ake, nīgeetha wīgūre igweta, na wīke maūndū manene ma magegania na ma gwītigīrwo, na ūndū wa kūngata ndūrīrī na ngai ciao ciehere mbere ya andū aku, arīa wakūūrire kuuma būrūri wa Misiri?

24 Wee nīūrūgamītie andū aku a Isiraeli matuīke andū aku nginya tene, nawe, Wee Jehova nīūtuīkīte Ngai wao.

25 “Na rīrī, Jehova Ngai, tūma kīiranīro kīrīa wīranīre gīkonīi ndungata yaku na nyūmba yake kīrūme nginya tene. Na wīke o ta ūguo wīranīre,

26 nīgeetha rīitwa rīaku rīnenehe nginya tene. Ningī andū nīmakoiga atīrī, ‘Jehova Mwene-Hinya-Wothe nīwe Ngai wa Isiraeli!’ Nayo nyūmba ya ndungata yaku Daudi nīkehaanda mbere yaku.

27 “Wee Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, nīūguūrīirie ndungata yaku ūndū ūyū, ūkoiga atīrī, ‘Nīngagwakīra nyūmba.’ Nī ūndū ūcio ndungata yaku nīgīite na

ũmīrīru wa kūhooya ihooya rīrī.

²⁸ Wee Mwathani Jehova, Wee nīwe Ngai! Ciugo ciaku nīciakwīhokwo, na nīwīrīire ndungata yaku maündū macio mega.

²⁹ Rīu nīwonete kwagīrīire ūrathime nyūmba ya ndungata yaku, nīgeetha ītūūre mbere yaku nginya tene maitho-inī maku; nīgūkorwo Wee Mwathani Jehova nīwe warītie, na nī ūndū wa kīrathimo gīaku, nyūmba ya ndungata yaku ītūūre īraathimītwo nginya tene.”

8

Ũtoorania wa Daudi Mbāara-inī

¹ Thuutha wa mahinda macio-rī, Daudi nīatharīkīire Afilisti na akīmatooria biū, na agītunyana Methegi-Amma kuuma watho-inī wa Afilisti.

² Ningī Daudi nīatooririe andū a Moabi. Agītūma makome thī na akīmathima na ūraihi wa rūrīgi. Aamathima-rī, ithimi igīrī ciao makooragwo, na gīthimi gīa gatatū mageefikīrio matūūre muoyo. Nī ūndū ūcio andū a Moabi magītuūka ndungata cia Daudi na makamūrehagīra igooti.

³ Daudi nīahūūranire na Hadadezeri mūrū wa Rehobu, mūthamaki wa Zoba, rīrīa aathītē gūcookia būrūri ūrīa aatunyītwo gūkuhī na Rūūī rwa Farati.

⁴ Nake Daudi akīmūtunya ngaari ciake cia ita ngiri īmwe, na andū a gūcītwara ngiri mūgwanja, na thigari cia magūrū ngiri mīrongo

īīrī. Nake agītemenga mbarathi icio cia mbaara magūrū agītūma ithue ciothe tiga o igana rīmwe.

⁵ Rīrīa Asuriata a kuuma Dameski mookire gūteithia Hadadezeri mūthamaki wa Zoba, Daudi akīūraga Asuriata ngiri mīrongo īīrī na igīrī.

⁶ Akīiga mbūtū cia kūrangīra ūthamaki wa Asuriata kūu Dameski. Nao Asuriata magītuīka a gwathagwo nīwe makamūrehagīra igooti. Jehova nīaheaga Daudi ūhootani kūrīa guothe aathiiaga.

⁷ Na rīrī, Daudi agīkuua ngo cia thahabu iria ciarī cia atongoria a Hadadezeri agīcirehe Jerusalemu.

⁸ Kuuma matūūra ma Teba na Berothai, marīa maarī ma Hadadezeri, Mūthamaki Daudi agīkuua kuuma kuo indo nyīngī mūno cia gicango.

⁹ Rīrīa Tou mūthamaki wa Hamathu aaiguire atī Daudi nīahootete mbūtū ciothe cia mbaara cia Hadadezeri-rī,

¹⁰ agītūma mūriū Joramū kūrī Mūthamaki Daudi akamūgeithie na amūkūngūīre nī ūndū wa kūhootha Hadadezeri, ūrīa wakoretwo akīrūa na Tou. Joramū akīmūrehera indo cia betha na cia thahabu, o na cia gīcango.

¹¹ Mūthamaki Daudi akīamūrīra Jehova indo icio, o ta ūrīa aamūrīte betha na thahabu kuuma ndūrīrī-inī ciothe iria aatooretie.

¹² Nacio nī Edomu na Moabi, na Aamoni na Aflisti, na Amaleki. Ningī akīamūra indo iria aatahīte kuuma kūrī Hadadezeri mūrū wa Rehobu mūthamaki wa Zoba.

13 Nake Daudi akīgīa igweta hīndī ūrīa oimire kūrīaga andū a Edomu ngiri ikūmi na inyanya Gītuamba-inī gīa Cumbī.

14 Nake akīiga thigari cia kūrangīra Edomu guothe, nao andū a Edomu othe magītuīka ndungata cia Daudi. Nake Jehova nīaheaga Daudi ūhootani kūrīa guothe aathiiaga.

Ndungata cia Daudi

15 Daudi nīathamakire Isiraeli guothe, akahūthagīra kīhooto, na akahingīria andū ake othe maūndū marīa maagīriire.

16 Joabu mūrū wa Zeruia nīwe warī mūnene wa ita; nake Jehoshafatu mūrū wa Ehiludu nīwe warī mwandīki wa maūndū ma ihinda rīu;

17 nake Zadoku mūrū wa Ahitubu* na Ahimeleku mūrū wa Abiatharu maarī athīnjīri-Ngai; nake Seraia aarī mwandīki.

18 Nake Benaia mūrū wa Jehoiada nīwe warī mūnene wa Akerethi na Apelethi;† nao ariū a Daudi maarī ataari a mūthamaki.

9

Daudi na Mefiboshethu

1 Nake Daudi akīūria atīrī, “Nī kūrī mūndū o na ūmwe ūtigarīte wa nyūmba ya Saūlū ūrīa ingītuga nī ūndū wa Jonathani?”

2 Na rīrī, nī kwarī na ndungata ya mūciī wa Saūlū yetagwo Ziba. Nao makīmīta īthīi mbere

* **8:17** Zadoku aarī wa rūciaro rwa Eliazaru, na nīwe waitīrīirie Solomoni maguta nīguo athamake ithenya rīa Daudi.

† **8:18** Thigari cia Akerethi na cia Apelethi ciarī thigari cia gūkomborwo.

ya Daudi, nake mūthamaki akīmīūria atīrī, “Wee nīwe Ziba?”

5 Nayo īgīcookia atīrī, “Ī nī nīñ ndungata yaku.”

3 Nake mūthamaki akīūria atīrī, “Gūtirī mūndū o na ūmwe ūtigarīte wa nyūmba ya Saūlū ūrīa ingīonia ūtugi wa Ngai?”

Nake Ziba agīcookeria mūthamaki atīrī, “Nī kūrī na mūrū wa Jonathani; nake nī mwonju magūrū meerī.”

4 Nake mūthamaki akīūria atīrī, “Arī ha?”

Ziba akīmūcookeria atīrī, “Arī mūcīī kwa Makiru mūrū wa Amieli kū Lo-Debari.”

5 Nī ūndū ūcio, Mūthamaki Daudi agītūmana areehwo kuuma nyūmba ya Makiru mūrū wa Amieli, kū Lo-Debari.

6 Rīrīa Mefiboshethu mūrū wa Jonathani, mūrū wa Saūlū, ookire harī Daudi, akīinamīrīra amūhe gītīo.

Nake Daudi akīmwīta “Mefiboshethu!”

Nake agīcookeria atīrī, “Nī ūyū ndungata yaku.”

7 Nake Daudi akīmwīra atīrī, “Tiga gwītigīra, nīgūkorwo ti-itherū nīngūgūtuga nī ūndū wa thoguo Jonathani. Nīngūgūcookeria gīthaka gīothe kīrīa kīarī gīa gukaguo Saūlū, nawe ūrīrīīagīra irio metha-inī yakwa hīndī ciathe.”

8 Nake Mefiboshethu akīinamīrīra, akiuga atīrī, “Ndungata yaku ūkīrī kī, atī nīguo ūrūmbūiye ngui nguū ta nī?”

9 Hīndī ūyo mūthamaki agītūmanīra Ziba, ndungata ya Saūlū, akīmwīra atīrī, “Nīndahe mūrū wa mūriū wa mwathi waku indo ciathe iria ciarī cia Saūlū na cia nyūmba yake.

10 Wee, hamwe na ariū aku na ndungata ciaku, nī inyuī mūrīmūrīmagīra mūgūnda, na

mūkainūkia magetha, nīgeetha mūrū wa mūriū wa mwathi waku oonage irio. Nake Mefiboshethu, mūrū wa mūriū wa mwathi waku, aarīīagīra irio metha-inī yakwa hīndī ciothe." (Na rīrī, Ziba aarī na ariū ikūmi na atano, na ndungata mīrongo īīrī.)

¹¹ Ningī Ziba akiīra mūthamaki atīrī, "Ndungata yaku nīgwīka o ūrīa wothe mūthamaki, mwathi wakwa, egwatha ndungata yake īke." Nī ūndū ūcio Mefiboshethu aarīīagīra irio metha-inī ya Daudi taarī ūmwe wa ariū a mūthamaki.

¹² Mefiboshethu aarī na kamwana geetagwo Mika, nao andū othe a mūciī wa Ziba maarī ndungata cia Mefiboshethu.

¹³ Nake Mefiboshethu agītūūra Jerusalemu, tondū aarīīagīra irio metha-inī ya mūthamaki hīndī ciothe, nake arī mwonju magūrū meerī.

10

Daudi Gūtooria Aamoni

¹ Thuutha wa mahinda macio, mūthamaki wa Aamoni* agīkua, nake Hanuni, mūriū, agītuūka mūthamaki ithenya rīake.

² Nake Daudi agīciiria atīrī, "Nīnguonania ūtugi kūrī Hanuni mūrū wa Nahashu, o ta ūrīa ithe aanjīkire maūndū ma ūtugi." Nī ūndū ūcio Daudi agītūma andū kūrī Hanuni makamūcakaithie nī ūndū wa gūkuīrwo nī ithe.

Rīrīa andū acio maatūmītwo nī Daudi maakinyire būrūri-inī wa Aamoni-rī,

---

* **10:1** Andū a Amoni maarī andū a werū-inī, na maatūūraga mwena wa irathīro wa Jorodani.

³ andū arīa maarī igweta a Aamoni makīūria Hanuni mwathi wao atīrī, “Ūreciiria Daudi nī thoguo aratīa nī ūndū wa gūgūtūmīra andū magūcakaithie? Githī Daudi ndatūmīte andū aya kūrī we nīgeetha matuīrie na mathigaane itūūra rīrī inene, nīguo macooke marītunyane?”

⁴ Nī ūndū ūcio Hanuni akīnyiitithia andū acio a Daudi, na akīmenjithia nderu rwere rūmwe, na agītinia nguo ciao irima gatagatī ka njikarīro, na akīmaingata.

⁵ Hīndī īrīa Daudi eerirwo ūhoro ūcio, agītūma andū makamatūnge tondū andū acio nīmaconorithītio mūno. Mūthamaki akiuga atīrī, “Ikari kūu Jeriko nginya nderu ciānyu ikūre, mūcooke mūūke.”

⁶ Rīrīa Aamoni maamenyire atī nīmatuīkīte kīndū kīnungu harī Daudi-rī, makīandīka thi-gari cia magūrū cia Asuriata ngiri mīrongo ūrī kuuma Bethi-Rehobu na Zoba, o na mūthamaki wa Maaka arī na andū ake ngiri īmwe, o na ningī andū ngiri ikūmi na igīrī kuuma Tobi.

⁷ Nake Daudi aigua ūhoro ūcio-rī, agītūma Joabu na ita rīothe rīa mbaara.

⁸ Nao Aamoni makiumagara, makīara mīhari ya mbūtū cia mbaara kīhingo-inī gīa itūūra rīao inene, nao Asuriata a Zoba na Rehobu, na andū a Tobi na a Maaka maarī oiki kūu werū-inī.

⁹ Nake Joabu akīona atī thi-gari nīciarīte mīhari ya mbaara mbere yake o na thuutha wake; nī ūndū ūcio agīthuura mbūtū imwe iria ciarī njamba mūno kūu Israeli, agīcitūma ikarūe na Asuriata.

¹⁰ Andū acio angī akīmaiga watho-inī wa Abishai mūrū wa nyina, na akīmatūma makarūe na andū a Amoni.

¹¹ Joabu akiuga atīrī, “Asuriata mangīngīria hinya-rī, wee ūuke ūndeithie; no Aamoni mangīgūkīria hinya-rī, nīngūuka ngūteithie.

¹² Wīyūmīrīrie nīgeetha tūrūe na ūcamba nī ūndū wa andū aitū na nī ūndū wa matūūra manene ma Ngai witū. Jehova nīegwīka ūrīa ekuona kwagīrīire maitho-inī make.”

¹³ Ningī Joabu na mbūtū ciake magītharīkīra Asuriata, nao makīmoorīra.

¹⁴ Rīrīa Aamoni moonire atī Asuriata nīmaroora-rī, o nao makīrīra Abishai, magītoonya thīinī wa itūūra rīrīa inene. Nī ūndū ūcio Joabu agīcooka agītiga kūrūa na Aamoni na agīthīi Jerusalemu.

¹⁵ Thuutha wa Asuriata kuona atī nīmatoorio nī andū a Israeli-rī, magīcookanīrīra hamwe rīngī.

¹⁶ Hadadezeri aarehithītie Asuriata kuuma mūrīmo wa Rūūi rwa Farati; magīthīi nginya Helamu marī hamwe, na Shobaki mūnene wa mbūtū ya ita ya Hedadezeri, amatongoretie.

¹⁷ Rīrīa Daudi eerirwo ūhoro ūcio-rī, agīcookanīrīria ita rīa Israeli rīothe, makīringa Rūūi rwa Jorodani na magīthīi nginya Helamu. Nao Asuriata makīara mīhari ya thigari cia mbaara igatūngane na Daudi, makīrūa nake.

¹⁸ No rīrī, Asuriata acio makiūrīra Israeli, nake Daudi akīūraga andū magana mūgwanja ariā maatwarithagia ngaari ciao cia ita, na thigari cia magūrū ngiri mīrongo īna. Ningī

akīūraga Shobaki mūnene wa mbūtū ciao,
agīkuīra kūu.

¹⁹ Rīrīa athamaki arīa othe maarī ndungata cia Hadadezeri moonire atī nīmahootwo nī Isiraelirī, magīthondeka thayū na andū a Isiraeli na magītuīka a gwathagwo nīo.

Nī ūndū ūcio Asuriata magītigīra gūcooka gūteithia Aamoni hīndī īngī.

11

Daudi na Bathisheba

¹ Na rīrī, hīndī ya kīmera yaakinya ihinda rīrīa athamaki maathiiaga mbaara-inī-rī, Daudi agītūma Joabu hamwe na andū a mūthamaki na mbūtū ciothe cia mbaara cia andū a Isiraeli. Makīananga Aamoni magīcooka makīrigiicīria Raba. Nowe Daudi agītigwo Jerusalemu.

² Hwaī-inī ūmwe-rī, Daudi agīukīra akiuma gītanda-inī gīake agīthīi gūceeranga kūu igūrū rīa nyūmba ya ūthamaki. Arī nyūmba igūrū akīona mūndū-wa-nja agīthamba. Mūndū-wa-nja ūcio aarī mūthaka mūno,

³ nake Daudi agītūma mūndū agatuīrie ūhoro wake. Mūndū ūcio akīmwīra atīrī, “Githī ūcio ti Bathisheba, mwarī wa Eliamu mūtumia wa Uriā ūriā Mūhiti?”

⁴ Hīndī īyo Daudi agītūma andū makamūgīre. Mūndū-wa-nja ūcio agīuka kūrī Daudi, nake agīkoma nake. (Nīgūkorwo nīethereetie ihinda rīake rīa mweri), nake agīgīcookera gwake mūciī.

5 Mündū-wa-nja ūcio akīgīa nda na agītūmanīra Daudi, akīmwīra atīrī, “Ndī na nda.”

6 Nī ūndū ūcio Daudi agītūma mündū athīi kūrī Joabu amwīre atīrī: “Ndūmīra Uria ūrīa Mūhitī.” Nake Joabu agītūma Uria kūrī Daudi.

7 Rīrīa Uria ookire, Daudi akīmūuria ūhoro wa ūrīa Joabu aatarii, na ūhoro wa ūrīa thigari ciatarīi, na ūrīa mbaara yathiiaga na mbere.

8 Ningī Daudi akīira Uria atīrī, “Ikūrūka gwaku mūciī ūgethambe magūrū.” Nī ūndū ūcio Uria akiuma nyūmba ya ūthamaki, na akīrūmīrīrio kīheo kuuma kūrī mūthamaki.

9 No Uria agīkoma itoonyero-inī rīa nyūmba ya ūthamaki hamwe na ndungata ciothe cia mwathi wake, na ndaigana gūikūrūka athīi gwake mūciī.

10 Rīrīa Daudi eerirwo atīrī, “Uria ndaanathīi mūciī,” akīmūuria atīrī, “Githī to hīndī woka kuuma kūraya? Nī kīi kīragiririe ūthīi mūciī?”

11 Uria akīira Daudi atīrī, “Ithandūkū rīa Jehova, na andū a Isiraeli na a Juda maikarīte hema-inī, na mwathi wakwa Joabu na andū a mwathi wakwa maikarīte kambī kūu werū-inī. Ingīrahōtire atīa gūthīi mūciī gwakwa, ngarie na nganyue, na ngome na mūtumia wakwa? Ti-itherū o ta ūrīa ūtūrīaga muoyo, ndingīka ūndū ta ūcio!”

12 Ningī Daudi akīmwīra atīrī, “Ikara gūkū mūthenya ūngī ūmwe, na rūciū nīngagūtūma ūcooke.” Nī ūndū ūcio Uria agīkara Jerusalemu mūthenya ūcio na ūcio ūngī warūmīrīire.

13 Hīndī ūrīa Daudi aamwītire, akīrīanīra na akīnyuuānīra nake, ningī Daudi agītūma arīiō

nī njoohi. No hwaī-inī Uria agīthiī gūkoma mūgeeka-inī wake arī hamwe na ndungata cia mwathi wake; ndaigana gūthiī gwake mūciī.

¹⁴ Rūciinī Daudi akīandīkīra Joabu marūa, akīmanengera Uria atware.

¹⁵ Marūa macio maandīkītwo afīrī, “Twara Uria harīa mbaara ūhiire mūno. Ūcooke ūmūtiganīrie nīgeetha ooragwo.”

¹⁶ Rīrīa Joabu aarigiiciirie itūūra rīrīa inene, akīiga Uria harīa aamenyaga nīho haarī agitīri arīa maarī njamba.

¹⁷ Hīndī īrīa andū a itūūra rīu inene mookire kūrūa na Joabu-rī, andū amwe a mbūtū cia ita cia Daudi makīūragwo; o nake Uria ūrīa Mūhiti agīkua.

¹⁸ Joabu agītūma mūndū kūrī Daudi akamūhe ūhoro wothe wa mbaara ūyo.

¹⁹ Nake agīatha mūndū ūcio aatūmire atīrī: “Warīkia kūhe mūthamaki ūhoro ūyū wothe wa mbaara,

²⁰ marakara ma mūthamaki maahota kūrīrīmbūka, nake aahota gūkūūria afīrī, ‘Nī kīi gītūmire mūkuhīrīrie mūno itūūra inene mūkarūe? Kaī mūtooī atī no mamūrathe na mīguī marī rūthingo-inī?’

²¹ Nūū woragire Abimeleku mūrū wa Jerubu-Beshethu? Githī ti mūndū-wa-nja wamūikīirie ihiga rīa gīthīi arī rūthingo-inī igūrū? Githī ti kīo gīatūmire akuīre kūu Thebezu? Nī kīi kīratūmire mūthīi hakuhī mūno na rūthingo?’ Angīgakūūria ūguo-rī, nawe ūkaamūcookeria atīrī, ‘O nayo ndungata yaku, Uria ūrīa Mūhiti nīmūkuū.’”

²² Nake mündū ūcio akiumagara agīthiī, na aakinya, akīra Daudi mañndū mothe marīa Joabu aamütümīte akoige.

²³ Nake mündū ūcio watümītwo akīra Daudi atīrī, "Andū acio maratükiririe hinya, marooka kūrūna na ithuī werū-inī, no tūrakīmahündūra nginya itoonyero-inī rīa kīhingo gīa itūura rīrīa inene.

²⁴ Hīndī īyo aikia a mīguī maraikīria ndungata ciaku mīguī marī rūthingo igūrū, na andū amwe a mūthamaki nīmakuīte. O na ningī ndungata yaku, Uria ūrīa Mūhiti, nīkuīte."

²⁵ Nake Daudi akīra mündū ūcio atīrī, "Thīi wīre Joabu atīrī: 'Tiga kūigua ūru nī ūhoro ūcio; rūhiū rūniinaga mündū ūmwe o ta ūrīa rūniinaga ūrīa ūngī. Thīi na mbere gūtharīkīra itūura rīu inene ūrīanange.' Wīre Joabu ūguo nīgeetha ūmūūmīrīrie."

²⁶ Rīrīa mūtumia wa Uria aiguire atī mūthuuriwe nīakuīte-rī, akīmūcakaīra.

²⁷ Ihinda rīa gūcakaya rīathira-rī, Daudi akīuga areehwo gwake nyūmba, nake agītuīka mūtumia wake, na akīmūciarīra kahī. No rīrī, ūndū ūcio Daudi ekīte nīwarakaririe Jehova.

12

Nathani Kūrūithia Daudi

¹ Nake Jehova agītūma Nathani kūrī Daudi. Na aakinya harī we Nathani akīra Daudi atīrī, "Itūura-inī rīmwe nī kwarī na andū eerī, ūmwe aarī gītonga na ūrīa ūngī aarī mūthīini.

² Mündū ūcio warī gītonga aarī na ndūru nyingī cia ng'ondu na cia ng'ombe,

³ no ūcio warī mūthī̄ni ndaarī na kīndū tiga o kamwatī kanini aagūrīte. Agīkarera, nako gagīkūra karī hamwe nake na ciana ciake. Kaarī̄aga irio ciake, na gakanyuuagīra gīkombe gīake na gaakomaga gīthūri-inī gīake. Nako kaarī o ta mwarī.

⁴ “Na rīrī, mūgeni agīūka gwa gītonga kīu, no gītonga kīu gīkīrega kuoya ng’ondū ūmwe yakīo kana ng’ombe gīthondekere mūgeni ūcio wokīte gwakīo gīa kūrīa. Handū ha ūguo, gīkīoya kamwatī karīa kaarī ka mūthī̄ni na gīgīthīnjīra mūndū ūcio wokīte gwakīo mūciī.”

⁵ Daudi agīcinwo nī marakara nī ūndū wa mūndū ūcio, akī̄ra Nathani atīrī, “Ti-itherū o ta ūrīa Jehova atūrīraga muoyo, mūndū ūcio wīkīte ūguo agīrīirwo nī gūkua!”

⁶ No nginya arīhe kamwatī kau maita mana, tondū nīekīte ūndū ta ūcio na akaaga kūiguanīra tha.”

⁷ Hīndī ūyo Nathani akī̄ra Daudi atīrī, “Wee nīwe mūndū ūcio! Ūū nīguo Jehova, Ngai wa Isireli, ekuuga: ‘Ndagūitīrīirie maguta ūtuīke mūthamaki wa Isireli, na ngīkūhonokia kuumu guoko-inī gwa Saūlū.

⁸ Nīndakūheire nyūmba ya mwathi waku, o na ngīkūhe atumia a mwathi waku maikare gīthūri-inī gīaku. Nīndakūheire nyūmba ya Isireli na Juda. Na kūngīkorwo maūndū macio maarī manini na matiakūiganīte-rī, nīingīakūheire maūndū mangī maingī.

⁹ Nī kī̄ gītūmīte ūnyarare kiugo kīa Jehova, ūgeeka ūūru maitho-inī make? Nīwooragithirie Uria ūrīa Mūhiti na rūhiū rwa njora, na

ūkīoya mūtumia wake atuīke mūtumia waku. Wamūragithirie na rūhiū rwa njora rwa andū a Amoni.

¹⁰ Na nī ūndū ūcio, rūhiū rwa njora rūtikeehera nyūmba yaku, nī ūndū nīwaanyararire niī, na ūkīoya mūtumia wa Uria ūrīa Mūhiti atuīke mūtumia waku.'

¹¹ "Jehova ekuuga ūū: 'Nīngūkūrehithīria thīna kuuma nyūmba yaku wee mwene. O maitho-inī maku nīngoya atumia aku, ndīmahe mūndū wa nyūmba yaku, nake nīagakoma na atumia acio aku mūthenya barigici.

¹² Wekire ūndū ūcio na hitho, no Niī ngeeka ūndū ūyū mūthenya barigici andū a Israeli othe makīonaga.' "

¹³ Hīndī ūyo Daudi akīira Nathani atīrī, "Nīnjīhīirie Jehova."

Nathani agīcookia atīrī, "Jehova nīakwehereirie mehia maku. Ndūgūkua.

¹⁴ No tondū nītūmīte thū cia Jehova imūmene mūno nī ūndū wa gwīka ūguo-rī, mwana ūcio ūciarīrwo nīegūkua."

¹⁵ Nathani aarīkia kūinūka mūcīi-rī, Jehova agītūma mwana ūcio mūtumia wa Uria aa-ciārīre Daudi arūare.

¹⁶ Daudi agīthaitha Ngai nī ūndū wa mwana ūcio. Akīhinga kūrīa irio, agītoonya nyūmba yake, agīkoma thi ūtukū ūcio wothe.

¹⁷ Nao athuuri a nyūmba yake magīthīi hakuhī nake nīguo mamūrūgamie na igūrū nowe akīrega, na ndaigana kūrīanīra irio nao.

¹⁸ Mūthenya wa mūgwanja wakinya-rī, mwana ūcio agīkua. Nacio ndungata cia Daudi

igītigīra kūmwīra atī mwana ūcio nīakuīte. Tondū cioigire atīrī, "Rīrīa mwana oima muoyo, twariirie Daudi na akaaga gūtūthikīrīria. Twahota atīa kūmwīra atī mwana nīakuīte? Aahota kwīgera ngero."

19 No Daudi akīona atī ndungata ciake nīciaheehanaga, akīmenya atī mwana ūcio nīakuīte. Nake akīūria atīrī, "Kaī mwana akuīte?"

Nao magīcookia atīrī, "Iī, nīakuīte."

20 Hīndī īyo Daudi agīükīra. Aarīkia gwīthamba, akīhaka maguta na akīgarūrīra nguo ciake, agīthīī nyūmba ya Jehova, akīinamīrīra, na akīhooya. Ningī agīcooka agīthīī gwake mūciī, agītīa irio, nao andū ake makīmūrehere, akīrīa.

21 Ndungata ciake īkīmūūria atīrī, "Ūreka ūguo nīkī? Rīrīa mwana ararī muoyo nīurehingīte na ūkarīra, no mwana akua-rī, wokīra na warīa irio!"

22 Nake agīcoookia atīrī, "Hīndī īrīa mwana ararī muoyo-rī, ndīrehingaga na ngarīra. ngīciiria atīrī, 'Nūū ūūī? Jehova aahota kūnjiguīra tha areke mwana ūcio atūūre muoyo.'

23 No rīu tondū nīakuīte-rī, nī kīī gīgūtūma ndīihinge? Ndaahota kūmūriūkia? Nī niī ngaathīī kūrī we, no ndangīcooka kūrī niī."

24 Hīndī īyo Daudi akīhooreria mūtumia wake Bathisheba, agīthīī kūrī we na agīkoma nake. Nake agīciara kahīī; nao magīgatua Solomoni. Nake Jehova agīkenda;

25 na tondū Jehova nīakendete-rī, agītūma mūnabii Nathani athiī agakahe rīitwa Jedidia.

26 Hīndī ūyo Joabu akīhūūra Raba itūūra rīa andū a Amoni, na agītunyana kīhingo kīa hinya kīa ūthamaki.

27 Ningī Joabu agītūma andū kūrī Daudi, akiuga atīrī, "Nīhūūranīte na itūūra rīa Raba o na ngatunyana maaī marīo.

28 Na rīrī, cookanīrīria ikundi icio ingī cia mbūtū cia ita, nīguo ithiūrūrūkīrie itūūra rīu inene irīigwatīre. Angīkorwo ti ūguo nīngwīgwatīra itūūra rīu inene, narīo rītanagio na niī."

29 Nī ūndū ūcio Daudi agīcookanīrīria mbūtū ciake ciothe cia ita agīthīī Raba, na akīrītharīkīra, akīritunyana.

30 Nake akīoya thūmbī ya mūtwe ya mūthamaki wao, na ūritū wayo warī taranda ūmwe* ya thahabu, na nī yagemetio na tūhiga twa goro, nayo ūkīigīrīrīwo mūtwe wa Daudi. Nake agītaha indo nyungī mūno kuuma itūūra rīu inene,

31 akīrutūrūra aikari akuo, akīmahe wīra wa gvatūra mbaū na mīthumeno, na aruti wīra na harū cia igera na wa mathanwa, na wīra wa gūthondeka maturubarī. Nake eekire ūguo matūūra-inī mothe ma Aamoni. Thuutha ūcio Daudi na mbūtū ciake ciothe cia ita magīcooka Jerusalemu.

13

Amunoni na Tamari

---

* **12:30** nī ta kilo 34

¹ Thuutha wa mahinda macio-rī, Abisalomu mūrū wa Daudi aarī na mwarī wa nyina mūthaka mūno wetagwo Tamaru, naake Amunoni mūrū wa Daudi akīmwenda mūno.

² Amunoni agītangīka nginya agītua nī mūrūaru nī ūndū wa mwarī wa ithe Tamaru, nīgūkorwo aarī mūirītu gathirange,* na nīonaga arī hinya kūmwīka ūndū o na ūrīkū.

³ Na rīrī, Amunoni aarī na mūratawe wetagwo Jonadabu mūrū wa Shimea, mūrū wa nyina na Daudi. Jonadabu aarī mūndū mwara mūno.

⁴ Akīuria Amunoni atīrī, “Nī kī gītūmīte wee mūrū wa mūthamaki woneke o ūkīhinyīrīrīka rūciinī o rūciinī? Kaī ūtangīnjīra gītūmi?”

Amunoni akīmwīra atīrī, “Nī kwenda nyendeete Tamaru, mwarī wa nyina na Abisalomu mūrū wa baba.”

⁵ Jonadabu akīmwīra atīrī, “Thī ūrīrī na wītue atī ūrī mūrūaru. Rīrīa thoguo ariūka gūkuona, ūmwīre atīrī, ‘No nyende mwarī wa baba Tamaru oke aahe kīndū gīa kūrīa. Andugīre irio ngīonaga, nīguo ndīmuone, na ningī ndīe acinyiitīte na guoko gwake.’ ”

⁶ Nī ūndū ūcio Amunoni agīkoma na agītua nī mūrūaru. Na rīrīa mūthamaki ookire kūmuona, Amunoni akīmwīra atīrī, “No nyende mwarī wa baba Tamaru oke aathondekere tūmīgate ngīonaga, nīguo ndīe anyiitīte na guoko gwake.”

⁷ Daudi agītūmanīra Tamaru nyūmba-inī ya ūthamaki, akīmwīra atīrī, “Thī nyūmba ya

* **13:2** Airītu gathirange maikaraga nyūmba cia airītu mwanya, na matingīaceereire arūme, o na kana aanake a ithe ūmwe nao.

mūrū wa thoguo Amunoni, ūmūthondekere irio.”

⁸ Nī ūndū ūcio Tamaru agīthiī nyūmba ya mūrū wa ithe Amunoni, akīmūkora akomete. Akīoya mūtu, akīukanda, agīthondeka mūgate Amunoni akīmuonaga, na akīūruga.

⁹ Agīcooka akīoya rūgīo, akīmūihūrīra mūgate, nowe akīrega kūrīa.

Amunoni akiuga atīrī, “Andū othe nīmeherio haha.” Nī ūndū ūcio andū othe makiuma nja, makīmūtiga.

¹⁰ Hīndī īyo Amunoni akīira Tamaru atīrī, “Ndehera irio haha nyūmba yakwa ya toro, nīguo ndīe ūcinyiitīte na guoko gwaku.” Nake Tamaru akīoya mūgate ūrīa aathondekete, akīūtwarīra mūrū wa ithe Amunoni nyūmba yake ya toro.

¹¹ No rīrīa aamūtwarīire nīguo arīe, Amunoni akīmūnyiita, akiuga atīrī, “Ūka ngome nawe, mwarī wa baba.”

¹² Nake akīmwīra atīrī, “Aca, mūrū wa baba! Tiga kūnyiita na hinya. Ūndū ta ūyū ndwagīfīre gwīkwo Israeli! Tiga gwīka ūndū ūyū wa wagantu.

¹³ Ha ūhoro wakwa naguo atīa? Thoni ciakwa ingīcitwara nakū? O nawe-rī, ūhoro waku ūgūikara atīa? Ūkuoneka ūhaana ta mūndū ūmwe wa andū arīa aaganu na akīgu thīnī wa Israeli. Ndagūthaitha aria na mūthamaki; tondū ndangīgiria ūūhikie.”

¹⁴ Nowe akīrega kūmūigua, na tondū aarī na hinya kūmūkīra, akīmūnyiita na agīkoma nake na hinya.

15 Ningī Amunoni akīmūthūūra na rūthūūro rūnene makīria. Ti-itherū, aamūthūūrire gūkīra ūrīa aamwendete. Amunoni akīmwīra atīrī, “Ūkīra, wehere haha!”

16 Tamaru akīmwīra atīrī, “Aca! Kūnyingata thiī nī ihītia inene makīria gūkīra ūguo wanjīka.”

Nowe akīrega kūmūigua.

17 Nake Amunoni agīita ndungata yake, akīmīra atīrī, “Eheria mūndū-wa-nja ūyū haha, na oima ūhinge mūrango.”

18 Nī ūndū ūcio ndungata yake īkīmūikia na nja, na īkīhinga mūrango. Nake Tamaru eehumbīte nguo ndaaya yagemetio na magemio ma goro, tondū airītu arīa gathirange a mūthamaki meehumbaga nguo ta īyo.

19 Tamaru akīitīrīria mūhu mūtwe, na agītarūra nguo īyo ndaaya ng'emie ūrīa ee-humbīte. Agīcooka akīgīrīra guoko gwake mūtwe, agīthīi akīrīraga aanīrīire.

20 Nake mūrū wa nyina Abisalomu akīmūūria atīrī, “Kaī muuma na Amunoni, mūrū wa thoguo? Rīu ta gīkire, mwarī wa maitū, tondū we nī mūrū wa thoguo. Tiga kūigua ūūru ngoro nī ūndū wa ūndū ūcio.” Nake Tamaru agītūūra mūciī kwa mūrū wa nyina Abisalomu, arī mūndū-wa-nja ūrī na kīeha kīnene.

21 Hīndī ūrīa Mūthamaki Daudi aiguire maūndū macio mothe-rī, akīrakara mūno.

22 Abisalomu ndaigana kwaria na Amunoni ūndū o na ūrīkū, mwega kana mūūru; nīathūūrire Amunoni tondū nīaconorithītie mwarī wa nyina Tamaru.

Abisalomu Kūruga Amunoni

23 Mīaka ūrī yathira, hīndī ūrīa amuri a ng'ondū guoya a Abisalomu maarī kūu Baali-Hazoru hakuhī na mūthamaki wa Efiraimu-rī, agīta ariū a mūthamaki othe mathī kuo.

24 Abisalomu agīthī kūrī mūthamaki, akīmwīra atīrī, "Ndungata yaku nītīte amuri ng'ondū guoya. Hihi mūthamaki na anene ake no moke tūkorwo hamwe."

25 Mūthamaki agīcookia atīrī, "Aca, mūrū wakwa. Tūtiagīrīirwo nī gūthī ithuothe; twahota gūtuīka mūrigo harīwe." O na gūtuīka Abisalomu nīamūthaithire-rī, nīaregire biū gūthī, no akīmūhe kīrathimo gīake.

26 Ningī Abisalomu akīmwīra atīrī, "Angīkorwo ti ūguo-rī, ndagūthaitha ūreke mūrū wa baba Amunoni athī na ithuī."

Nake mūthamaki akīmūuria atīrī, "Nī kī gīgūtūma athī na inyuī?"

27 Nowe Abisalomu akīmūringīrīria, na nī ūndū ūcio mūthamaki akīreka Amunoni mathī nake, hamwe na ariū acio angī a mūthamaki.

28 Abisalomu agīatha andū ake, akīmeera atīrī, "Ta thikīrīria! Rīrīa Amunoni arīkorwo akenete nī kūnyua ndibei akarīo, na inyuī ndīmwīre atīrī, 'Ringai agwe thi,' hīndī ūyo mūuragei. Mūtigetigīre. Githī ti nīi ndīmūheete watho ūcio? Ūmīrīriai mūtuīke njamba."

29 Nī ūndū ūcio andū a Abisalomu magīuka Amunoni o ta ūrīa Abisalomu aamaathīte. Hīndī ūyo ariū othe a mūthamaki magīukīra, makīhaica nyūmbū ciao, makīūra.

30 Marī njīra-inī makiūra-rī, ūhoro ūcio ūgīkinyīra Daudi, akīrwo atīrī, “Abisalomu nīoragīte ariū othe a mūthamaki; gūtirī o na ūmwe ūtigarīte.”

31 Nake mūthamaki agīūkīra, agītembūranga nguo ciake, agīkoma thī; o nacio ndungata ciake ikīrūgama hakuhī nake, na igītembūranga nguo ciacio.

32 No Jonadabu mūrū wa Shimea, mūrū wa nyina na Daudi, akiuga atīrī, “Mwathi wakwa, tiga gwīciiria atī moragīte ariū othe a mūthamaki; no Amunoni wiki ūkuīte. Ūndū ūcio ūtūire ūrī muoroto wa Abisalomu kuumā mūthenya ūrī Amunoni aanyiitire mwarī wa nyina Tamaru na hinya.

33 Mūthamaki mwathi wakwa ndagīrīrwo nīkūrūmbūiya ūhoro ūcio wa atī ariū othe a mūthamaki nīmakuīte. Amunoni nowe wiki ūkuīte.”

34 Hīndī īyo Abisalomu nīakoretwo orīte.

Na rīrī, mūndū ūrīa warangagīra itūūra agīcūthīrīria na akīona andū aingī njīra-inī mwena wake wa ithūīro, maikūrūkīire mwena-inī wa kīrīma. Nake mūrangīri agīthīi akīira mūthamaki atīrī, “Nīndīrona andū mwena ūrīa wa Horonaimu, mwena-inī wa kīrīma.”

35 Jonadabu akīira mūthamaki atīrī, “Ta kīone, ariū a mūthamaki marī haha; o ta ūrīa ndungata yaku īkwīrīre, ūguo noguo gūtariī.”

36 Na aarīkia kwaria o ro ūguo-rī, ariū a mūthamaki magīūka makīrīraga na mūgambo mūnene. O nake mūthamaki na ndungata ciake ciothe makīrīra marī na ruo rūnene.

³⁷ Nake Abisalomu akīūra agīthiī gwa Talimai mūrū wa Amihudi, mūthamaki wa Geshuru. Nowe Mūthamaki Daudi agīcakaīra mūriū mūthenya o mūthenya.

³⁸ Thuutha wa Abisalomu kūūrīra Geshuru, aikarire kuo mīaka ītatū.

³⁹ Nayō ngoro ya mūthamaki nīyeriragīria gūthiī kūrī Abisalomu, tondū nīahooreretio ūhoro-inī ūkonii gīkuū kīa Amunoni.

14

Abisalomu Gūcooka Jerusalemu

¹ Na rīrī, Joabu mūrū wa Zeruia nīamenyete atī ngoro ya mūthamaki nīyeriragīria kuona Abisalomu.

² Nī ūndū ūcio, Joabu agītūma mūndū athiī Tekoa akagīire mūndū-wa-nja warī mūūgī, areehwo kuuma kūu. Akīira mūndū-wa-nja ūcio atīrī, "Wītue atī nīūracakaya. Wīhumbe nguo cia macakaya, na ndūkehake maguta o na marīkū. Wītue ta mūndū-wa-nja ūikarīte matukū maingī akīrīrīra mūndū mūkuū.

³ Ūcooke ūthiī kūrī mūthamaki ūmwarīrie ciugo ici." Nake Joabu akīmwīra ūrīa ekuuga.

⁴ Rīrīa mūndū-wa-nja ūcio wa kuuma Tekoa aathiire kūrī mūthamaki, akīīgūithia, agīturumithia ūthiī thī nīguo amūhe gītīo, akīmwīra atīrī, "Wee mūthamaki, ndeithia!"

⁵ Nake mūthamaki akīmūūria atīrī, "Nī kīī kīragūthīnia?"

Nake akiuga atīrī, "Ti-itherū niī ndī mūndū-wa-nja wa ndigwa; mūthuuri wakwa nīakuīte.

6 Niī ndungata yaku ndīrarī na ariū eerī. Nao maroogitana me mūgūnda, na harakīaga mūndū hau wa kūmateithūrana. Ümwe aragūtha ūrīa ūngī na aramūūraga.

7 Na rīrī, mūhīrīga wothe nīnūkīrīire ndungata yaku; ūkoiga atīrī, ‘Tūnengere mūndū ūrīa ūragīte mūrū wa nyina, nīgeetha tūmūūrage nī ūndū wa muoyo wa mūrū wa nyina ūrīa oor-agīte; tūkīniine mūgai o nake.’ Nao mangūka ūguo no mahorie ikara rīrīa rīraakana, na no rīo riiki ndigairie, maniine rītwa rīa mūthuuri wakwa, o na maniine njiaro ciake gūkū thī.’

8 Nake mūthamaki akīira mūndū-wa-nja ūcio atīrī, “Inūka, na nīngūruta watho nī ūndū waku.”

9 No mūndū-wa-nja ūcio wa Tekoa akīmwīra atīrī, “Mūthamaki mwathi wakwa, reke ūūru ūcio ūnjookerere hamwe na nyūmba ya baba, na ūreke wee mūthamaki na gitī giaku gīa ūthamaki wage gūcookererwo nī ūūru o na ūrīkū.”

10 Nake mūthamaki agīcookia atīrī, “Mūndū o na ū angīkwīra ūndū o na ūrīkū, mūrehe kūrī niī, nake ndagacooka gūgūthīnnia rīngī.”

11 Nake mūndū-wa-nja ūcio akīmwīra atīrī, “Reke mūthamaki agwete rītwa rīa Jehova Ngai wake, nīguo agirīrīrie mūrīhīria wa thakame ndakae kūūragana rīngī, nīgeetha mūriū wakwa ndakae kūūragwo.”

Nake mūthamaki akīmwīra atīrī, “Ti-itherū o ta ūrīa Jehova atūūraga muoyo-rī, gūtirī rūcuīrī o na rūmwe rwa mūtwe wa mūrūguo rūkūgūa thī.”

12 Ningī mündū-wa-nja ūcio akīmwīra atīrī, "Reke ndungata yaku īkwīre kiugo wee mūthamaki, mwathi wakwa."

Nake agīcookia atīrī, "Kīarie."

13 Mündū-wa-nja ūcio akīmūūria atīrī, "Nī kīi gitūmīte wee ūthondeke ūndū ta ūyū wa gūkīrīra andū a Ngai? Rīrīa mūthamaki oiga ūguo-rī, githī tiwe wītuīrīire ciira, nīgūkorwo mūthamaki ndacooketie mūriū wake ūrīa mūngate mūciī?"

14 Ta ūrīa maaī maitīkaga thī, marīa matangīoeka-rī, no taguo arī o nginya ithuī tūkue. No Ngai ndarutaga mündū muoyo; handū ha gwīka ūguo-rī, athondekaga njīra nīgeetha mündū ūrīa mūngate ndakae gūtūūra ta ateetwo biū agathengio harī we.

15 "Na rīrī, njūkīte gūkwīra ūhoro ūyū wee mūthamaki mwathi wakwa tondū andū nīmatūmīte niī ndītigire. Ndungata yaku īciirītie atīrī, 'Nīi nīngwarīria mūthamaki; no gūkorwo nīegwīka ūrīa ndungata yake īkūmūūria;

16 no gūkorwo mūthamaki nīegwītīkīra kūhonokia ndungata yake kuuma guoko-inī kwa mündū ūrīa ūrageria gūtūniina niī hamwe na mūriū wakwa, matweherie kuuma kūrī igai rīrīa twaheirwo nī Ngai.'

17 "Na rīrī, ndungata yaku īgūkwīra atīrī, 'Kiugo gīaku mūthamaki mwathi wakwa kīrondeehere ūhurūko, nīgūkorwo mūthamaki mwathi wakwa ahaana ta mūraika wa Ngai wa gūkūūrana wega na ūūru. Jehova Ngai waku aroikara nawe.'"

18 Hīndī īyo mūthamaki akīra mūndū-wa-nja ūcio atīrī, "Ndūkaahithe ūndū o wothe ūrīa ngūkūūria."

Nake mūndū-wa-nja ūcio akīmwīra atīrī, "Mūthamaki mwathi wakwa nīakīarie."

19 Nake mūthamaki akīmūūria atīrī, "Githī mūtinyiitanīire na Joabu ūhoro-inī ūyū wothe?"

Nake mūndū-wa-nja akīmūcookeria atīrī, "Ti-itherū o ta ūrīa ūtūūraga muoyo, wee mūthamaki mwathi wakwa, gūtirī mūndū ūngūhūgūra mwena wa ūrīo kana wa ūmotho, aregane na ūndū o wothe ūrīa mūthamaki mwathi wakwa angiuga. Iī nīguo, nī ndungata yaku Joabu yanjīirire njīke ūndū ūyū, na nīwe wīkīrīte ciugo ici ciothe kanua-inī ka ndungata yaku.

20 Nake Joabu, ndungata yaku nīwe wīkīte ūguo nīgeetha agarūre ūndū ūrīa ūrī ho ihinda rīrī. Mwathi wakwa arī ūūgī ta wa mūraika wa Ngai; nīamenyaga ūndū wothe ūrīa wīkīkaga būrūri-inī."

21 Mūthamaki akīra Joabu atīrī, "Nī wega, nīngwīka ūguo. Thiī, ūcookie mwanake ūcio ti Abisalomu."

22 Joabu akīgūithia aturumithītie ūthiū thī nīguo amūhe gītīo, na akīrathima mūthamaki. Joabu akīmwīra atīrī, "Ūmūthī ndungata yaku nīyamenya atī nīrīkītie gwītīkīrīka maitho-inī maku mūthamaki mwathi wakwa, tondū mūthamaki nīetīkīrīte ihooya rīa ndungata yake."

23 Hīndī īyo Joabu agīthīi Geshuru, na agīcookia Abisalomu Jerusalemu.

24 Nowe mūthamaki akīmwīra atīrī, “No nginya athiī mūciī gwake mwene; ndakarekwo oone ūthiū wakwa.” Nī ūndū ūcio Abisalomu agīthiī mūciī gwake na ndaigana kuona ūthiū wa mūthamaki.

25 Thīnī wa Isiraeli guothe gūtiarī mūndū ūngī o na ūmwe waganagwo gūthakara ta Abisalomu. Kuuma rūcuīrī rwake rwa mūtwe nginya nyarīrī ciake ndaarī na kameni.

26 Rīrīa rīothe eenjaga njuīrī cia mūtwe wake, nīenjagwo o mwaka wathira rīrīa njuīrī yamūritūhīra mūno, angīamīthimire, ūritū wayo wakoragwo ūrī cekeri magana meerī,* kūringana na gīthimi kīa mūthamaki.

27 Nake Abisalomu nīaciarire aanake atatū na mūrifitū ūmwe. Nake mwarī eetagwo Tamaru, na aarī mūndū-wa-nja mūthaka.

28 Abisalomu aatūūrire mīaka ūrī Jerusalemu atarī oona ūthiū wa mūthamaki.

29 Ningī Abisalomu agītūmanīra Joabu nīguo amūtūme kūrī mūthamaki, no Joabu akīrega gūthiī kūrī we. Ningī akīmūtūmanīra riita rīa keerī, no akīrega gūthiī.

30 Hīndī ūyo akīira ndungata ciake atīrī, “Atīrīrī, mūgūnda wa Joabu ūhakanīte na wakwa, na arī na cairi kuo. Thiīi mūmīcine na mwaki.” Nī ūndū ūcio ndungata cia Abisalomu ikīgwatia mūgūnda ūcio mwaki ūkīhīa.

31 Hīndī ūyo Joabu agīthiī mūciī kwa Abisalomu, akīmwīra atīrī, “Nī kīi gīatūma ndungata ciaku icine mūgūnda wakwa?”

* **14:26** nī ta kilo igīrī na robo (2:25)

32 Nake Abisalomu akīira Joabu atīrī, “Ndagūtūmanīire, ngīkwīra atīrī, ‘Ūka, nīguo ngūtūme kwa mūthamaki, ūkamūūrie atīrī, “Nī kīi gīatūmire nyume Geshuru? Ūngīrī ūndū mwega korwo nīkuo ndūrūraga o na rīu!”’ Rūrī, nīngwenda kuona ūthiū wa mūthamaki, na hangīkorwo nī harī na ūndū njikīte mūūru, nīakīnjūrage.”

33 Nī ūndū ūcio Joabu agīthiī kūrī mūthamaki, na akīmūhe ūhorō ūcio. Hīndī īyo mūthamaki agīta Abisalomu, nake agīuka, akīinamīrīra aturumithītie ūthiū thī mbere ya mūthamaki. Nake mūthamaki akīmumunya Abisalomu.

15

Abisalomu Gūciirīra gwīka Daudi Ūru

1 Na rīrī, thuutha wa maūndū macio, Abisalomu agīthondekera ngaari cia ita na mbarathi, na andū mīrongo ītano a gūthiiaga mbere yake mateng'ere.

2 Nake ookīraga rūciinī tene akarūgama mūkīra-inī wa njīra īrīa yathiiaga kīhingo-inī gīa itūūra rīrīa inene. Na rīrīa mūndū o wothe ooka arī na mateta ma gūtwarīra mūthamaki nīguo atue itua-rī, Abisalomu akamwīta, akamūūria atīrī, “Uumīte itūūra rīrīkū?” Nake akamūcookeria atīrī, “Ndungata yaku yumīte mūhīrīga-inī ūmwe wa Israeli.”

3 Ningī Abisalomu akamwīra atīrī, “Atīrīri mateta maku nī ma kīhooto na nī magīrīire, no gūtirī mūndū ūthuurītwo wa kūrūgamīrīra mūthamaki ūngīgūthikīrīria.”

4 Ningī Abisalomu akamwīra atīrī, “Naarī kōrwo ndaatuuo mūciiri wa būrūri ūyū! Hīndī īyo mūndū o wothe ūrī na mateta kana ciira no ooke kūrī niī, na niī ngatigīrīra ciira wake nīwatuuo na kīhooto.”

5 Ningī hīndī ciothe rīrīa mūndū wothe amūkuhīrīria ainamīrīre mbere yake, Abisalomu agatambūrūkia guoko, akamūhīmbīria na akamūmumunya.

6 Abisalomu ekaga ūguo kūrī andū othe a Israeli arīa mookaga kūrī mūthamaki gūcaria kīhooto, na nī ūndū ūcio akīguucīrīria ngoro cia andū a Israeli.

7 Na rīrī, mīaka īna yathira, Abisalomu akīrīra mūthamaki atīrī, “Njītīkīria thiī Hebironi nīgeetha ngahingie mwīhītwa ūrīa ndeehītire harī Jehova.

8 Hīndī ūrīa ndungata yaku yatūūraga Geshuru kūu Suriata, nīndehītire na mwīhītwa ngiuga atīrī, ‘Jehova angīkanjookia Jerusalemu, nīngamūhooya ndī kūu Hebironi.’ ”

9 Nake mūthamaki akīmwīra atīrī, “Thīi na thayū.” Nī ūndū ūcio Abisalomu agīthīi Hebironi.

10 Hīndī īyo Abisalomu agītūma andū na hitho mīhīrīga-inī yothe ya Israeli makoige atīrī, “Rīrīa mūrīigua tūrumbeta twahuhwo, hīndī īyo muuge atīrī, ‘Abisalomu nīwe mūthamaki wa Hebironi.’ ”

11 Andū magana meerī kuuma Jerusalemu nīo maathiīte hamwe na Abisalomu. Meetītwo marī ageni, na magīthīi matekūmenya nī ūru meekaga, matīrī ūndū maamenyaga ūhoro-inī ūcio.

12 Na hīndī ūrīa Abisalomu aarutaga magongona-rī, agītūmanīra Ahithofeli ūrīa Mügiloni,* o ūrīa waheaga Daudi kīrīra, oke kuuma itūura rīao rīa Gilo. Na nī ūndū ūcio ndundu ya gūūkīrīra mūthamaki īkīgīa na hinya, nao arūmīrīri a Abisalomu magīkīrīfīria kūngīha.

Daudi Kūura

13 Na rīrī, hagūuka mūndū ūmwe watūmītwo kūrī Daudi, akīmwīra atīrī, “Ngoro cia andū othe a Israeli irūmīrīre Abisalomu.”

14 Hīndī ūyo Daudi akīira anene ake othe arīa aarī nao Jerusalemu atīrī, “Ūkai! No nginya tūure; kwaga ūguo gūtīrī o na ūmwe witū ūkūhonoka kūragwo nī Abisalomu. No nginya tūthīi o ro rīu, kana Abisalomu oke naruua atūkorerere, atūhubanīrie na atwanange, na ahūure itūura rīrī inene na rūhiū rwa njora.”

15 Nao anene a mūthamaki makīmūcookeria atīrī, “Ndungata ciaku nīciīhaarīrie gwīka ūndū o wothe ūrīa mūthamaki mwathi witū angīthuura wīkwo.”

16 Nake mūthamaki akiumagara, arūmīrīirwo nī andū a nyūmba yake yothe; no agītiga thuriya ikūmi cia kūmenyerera nyūmba ya mūthamaki.

17 Nī ūndū ūcio mūthamaki akiumagara, arūmīrīirwo nī andū acio othe, magīthīi handū haraaya, makīrūgama ho.

18 Nao andū ake othe makīmūhītūka, hamwe na Akerethi othe, na Apelethi, na Agiti othe magana matandatū arīa maatwaranīte hamwe

* **15:12** Ahithofeli aarī gukawe wa Bathisheba, na aarī mūtaarani mūugī.

nake kuuma Gathu, makīhitūka magīthiī mbere ya mūthamaki.

19 Mūthamaki akīūria Itai ūrīa Mūgiiti atīrī, “Nī kī gīgūtūma ūthiī hamwe na ithū? Cooka ūgaikare hamwe na Mūthamaki Abisalomu. Wee ūrī mūndū wa kūngī, mūndū ūthaamīte akoima būrūri wake.

20 Ūrookire o ira. Ingīgwītīkīria afīa wambīrīrie kūrūūra na ithū, o rīrīia itaramenya kūrīa ndīrathiī? Hūndūka, woe andū a būrūri wanyu ūcooke nao. Naguo ūtugi na wīhokeku irokara hamwe nawe.”

21 No Itai agīcookeria mūthamaki atīrī, “Tītherū o ta ūrīa Jehova atūrāga muoyo, na o ta ūrīa wee mūthamaki mwathi wakwa ūtūrāga muoyo-rī, harīa hothe mūthamaki mwathi wakwa angīkorwo arī, o na kūngīkorwo nī gūtūūra muoyo kana gūkua, hau no ho ndungata yaku īgaakorwo īrī.”

22 Nake Daudi akīira Itai atīrī, “Thīi na mbere, ūthiī ūhītūkīte.” Nī ūndū ūcio Itai ūrīa Mūgiiti agīthiī ahītūkīte hamwe na andū ake othe, na andū a nyūmba yake arīa maarī hamwe nake.

23 Nao andū othe a būrūri ūcio makīrīra na mūgambo mūnene rīrīia andū acio othe maahītūkaga. Mūthamaki o nake akīringa mūrīmo ūrīa ūngī wa karūūi ga Kidironi, nao andū othe magīthiī merekeire werū-inī.

24 Zadoku o nake aarī ho, na Alawii othe arīa maarī hamwe nake nīo maakuūīte ithandūkū rīa kīrīkanīro kīa Ngai. Nao makīiga ithandūkū rīa kīrīkanīro kīa Ngai thī, nake Abiatharu akīruta magongona nginya rīrīia andū othe maarīkirie kuuma itūūra rīu inene.

25 Ningī mūthamaki akīra Zadoku atīrī, "Oya ithandūkū rīa Ngai ūrīcookie itūūra-inī rīu inene. Ingūtikirīka maitho-inī ma Jehovarī, nīakanjookia na atūme ndīrīone na nyone giikaro gīake rīngī.

26 No angīkiuga atīrī, 'Niī ndikenetio nīwe,' hīndī īyo niī nīndīhaarīrie; nīanjīke o ūrīa wothe angīona kwagīrīire."

27 Ningī mūthamaki akīra Zadoku ūrīa mūthīnjīri-Ngai atīrī, "Githī wee ndūrī muonimaündū? Cooka ūthīi itūūra-inī rīu inene na thayū, mūrī na mūrūguo Ahimaazu, na Jonathani mūriū wa Abiatharu. Wee na Abiatharu mūthiī na ariū acio anyu eerī.

28 Na niī ngūikara njetereire mariūko-inī kūu werū-inī, o nginya hīndī īrīa ūkaandehithīria ūhoro ūnjīre ūrīa maündū matariī."

29 Nī ūndū ūcio Zadoku na Abiatharu magīkuua ithandūkū rīa Ngai, makīrīcookie Jerusalemu na magīkara kuo.

30 No Daudi agīthiī na mbere kwambata kīrima kīa mītamaiyū, o akīrīraga; nīehumbīrīte mūtwe, na aarī magūrū matheri.[†] Andū othe arīa aarī nao-rī, o nao nīmehumbīrīte mītwe, nao maambatire o makīrīraga.

31 Na rīrī, Daudi nīamenyithītio atīrī, "Ahithofeli aarī hamwe na arīa maarī ndundu na Abisalomu." Nī ūndū ūcio Daudi akīhooya atīrī, "Wee Jehova, garūra kīrīra kīa Ahithofeli, ūgītue ūrimū."

[†] **15:30** Kwīhumbīra mūtwe na gūthīi magūrū matheri warī ūndū wa kuonania kīha na gūcakaya.

³² Na rīrīa Daudi aakinyire gacūmbīrī ga kīrīma, harīa andū maahooyagīra Ngai-rī, Hushai ūrīa Mūariki aarī hau kūmūtūngā, atembūrangīte nguo yake ndaaya, na akeitīrīria tīri mūtwe.

³³ Nake Daudi akīmwīra atīrī, “Ūngīkorwo nūgūthīi na niī, ūgūtuīka mūrigo harī niī.

³⁴ No ūngīcooka itūūra-inī rīu inene na wīre Abisalomu atīrī, ‘Nīngūtuīka ndungata yaku wee mūthamaki; ndīratūire ndī ndungata ya thoguo mbere ūyo, no rīu ngūtuīka ndungata yaku,’ hīndī ūyo no ūndeithie gūthūkia mataaro ma Ahithofeli.

³⁵ Githī Zadoku na Abiatharu arīa athīnjīri-Ngai matiigūkorwo kūu hamwe nawe? Meerage ūndū o wothe ūngīigua nyūmba-inī ya mūthamaki.

³⁶ Ariū ao eerī, Ahimaazu mūrū wa Zadoku, na Jonathani mūrū wa Abiatharu marī kūu hamwe nao. Matūmage kūrī niī na ūndū o wothe ūngīigua.”

³⁷ Nī ūndū ūcio Hushai mūrata wa Daudi agīcooka, na agīkinya Jerusalemu o rīrīa Abisalomu aatoonyaga itūūra rīu inene.

16

Daudi na Ziba

¹ Na rīrī, Daudi aakorirwo ahītūkīte gacūmbīrī ga kīrīma o hanini-rī, agīkora Ziba, ndungata ya Mefiboshethu, ūmwetereire ūmūtūnge. Aarī na ndigiri igīrī ciatandīkītwo na igakuua mīgate magana meerī na imanjīka cia thabibū nyūmū

igana rīmwe, na ikūmba igana cia ngūyū, o na mondo ya ndibei.

² Nake mūthamaki akjūria Ziba atīrī, “Nī kī gītūmīte ūrehe indo ici?”

Nake Ziba agīcookia atīrī, “Ndigiri nī cia gūkuua andū a nyūmba ya mūthamaki, nayo mīgate na matunda nī cia kūrīo nī andū, nayo ndibei nīyakūnyuuo nī arīa mangīrwo nī hinya gūkū werū-inī.”

³ Mūthamaki agīcooka akīmūūria atīrī, “Arī ha mūrū wa mūriū wa mwathi waku?”

Nake Ziba akiuga atīrī, “Aikarīte Jerusalemu, tondū areciiria atīrī, ‘Umūthī nyūmba ya Isiraeli nīkūnjookeria ūthamaki wa guka.’”

⁴ Ningī mūthamaki akīira Ziba atīrī, “Indo ciothe iria iraarī cia Mefiboshethu kuumma rīu nī ciaku.”

Nake Ziba akiuga atīrī, “Nīndakwīnyihīria; reke njītīkīrīke maitho-inī maku, wee mūthamaki, mwathi wakwa.”

Shimei Kūruma Daudi

⁵ Mūthamaki Daudi aakuhīrīria Bahurimurī, mūndū wa mūhīrīga wa nyūmba ya Saūlū agīuka oimīte kuo. Nake eetagwo Shimei mūrū wa Gera; agīuka akīrumanaga.

⁶ Agīkīria Daudi na anene otē a mūthamaki mahiga, o na gūtuīka mbütū ciothe cia ita na arangīri maarī mwena wa Daudi wa ūrīo na wa ūmotho.

⁷ Shimei akīrumana, akiuga atīrī, “Thīi na kūu, thīi na kūu, wee mūti wa thakame, wee kīmaramari gīkī!

8 Jehova nīakūrīhītie, thakame yothe ūrīa wanaita ya nyūmba ya Saūlū, ūrīa wathanaga ithenya rīake. Jehova nīaneanīte ūthamaki kūrī mūrūguo Abisalomu. Wee nīukinyūrīirwo nī mwanangīko tondū ūrī mūti wa thakame!"

9 Hīndī īyo Abishai mūrū wa Zeruia akīuria mūthamaki atīrī, "Nī kīi kīratūma ngui īno nguū* ūrīme mūthamaki mwathi wakwa? Reke ninge mūrīmo ndīmūtinie mūtwe."

10 No mūthamaki akiuga atīrī, "Tūnyiitanīire ūndū ūrīkū niī na inyuū, inyuū ariū a Zeruia? Angīkorwo ararumana tondū Jehova nīamwīrīte atīrī, 'Ruma Daudi,' nūū ūngīmūuria atīrī, 'Ūgwīka ūguo nīkī?'"

11 Ningī Daudi akiīra Abishai na anene ake othe atīrī, "Mūrū wakwa, ūrīa uumīte mūthiimo-inī wakwa, nīwe ūraageria kūnduta muoyo. Githī Mūbenjamini ūyū ndangīgīka makīria ma ūguo! Tiganai nake; rekei arumane, tondū Jehova nīwe ūmwīrīte eke ūguo.

12 Hihi no gūkorwo Jehova nīekuona thīna wakwa, na nīakandīha na wega nī ūndū wa irumi ici ndīrarumwo ūmūthī."

13 Nī ūndū ūcio Daudi na andū ake magīthīi na mbere magereire njīra nake Shimei akagera mwena-inī wa kīrīma ang'ethanīire nao, agīthīi akīrumanaga, na akīmūikagīria mahiga, na akamūminjagīria tūri.

14 Nake mūthamaki na andū othe arīa maarī nake magīkinya kūrīa maathiaga manogeete. Na kūu nīkuo Daudi aahurūkīire, akīnogoka.

---

* **16:9** Gwīta mūndū ngui nguū warī ūndū wa kūnyarara mūndū biū.

Ütaaro wa Hushai na wa Ahithofeli

15 Hīndī īyo Abisalomu na andū othe a Isiraeli magīuka Jerusalemu, na Ahithofeli agīkorwo hamwe nao.

16 Hīndī īyo Hushai ūrīa Mūariki, mūrata wa Daudi, agīthīi kūrī Abisalomu, akīmwīra atīrī, “Mūthamaki arotūūra nginya tene! Mūthamaki arotūūra nginya tene!”

17 Abisalomu akīūria Hushai atīrī, “Ūyū nīguo wendo ūrīa wonetie mūrata waku? Nī kīi kīragiririe ūthīi na mūrata waku?”

18 Nake Hushai akīira Abisalomu atīrī, “Aca, ūrīa ūthuurītwo nī Jehova, na agathuurwo nī andū aya, na agathuurwo nī andū othe a Isiraeli, nīi ndī wake, na njikare nake.

19 Ningī-rī, njagīrīirwo nīgūtungatīra ūū? Githī ndiagīrīirwo nī gūtungatīra mūriū? O ta ūrīa ndaatungatīre thoguo, noguo ngūgūtuungatīra.”

20 Abisalomu akīira Ahithofeli atīrī, “Tūhe ütaaro waku. Twagīrīirwo nī gwīka atīa?”

21 Ahithofeli agīcookia atīrī, “Koma na thuriya cia thoguo iria aatigire nīgeetha irorage gīikaro kīa mūthamaki. Hīndī īyo andū othe a Isiraeli nīmakaigua atī wee wīmūthūūre biū nī thoguo, namo moko ma andū arīa othe ūrī nao nīmekūgīa hinya.”

22 Nī ūndū ūcio makīambīra Abisalomu hema nyūmba igūrū, nake agīkoma na thuriya cia ithe mbere ya andū othe a Isiraeli.

23 No rīrī, matukū-inī macio mataaro marīa Ahithofeli aaheanaga maahaanaga ta ma mūndū ūhooete kīrīra kūrī Ngai. Ūguo nīguo Daudi

na Abisalomu mooyaga mataaro mothe ma Ahithofeli.

17

¹ Ahithofeli akīira Abisalomu atīrī, “Reke thure andū ngiri ikūmi na igirī nīguo tūthiī ūtukū o ro ūyū tūgakinyīre Daudi.

² Na ndīmūtharīkīre o ro rīu arī mūnogu na atarī na hinya. Ndīmūmakie, na andū arīa othe arīa marī hamwe nake moore. Njūrage o mūthamaki we wiki,

³ na hūndūre andū othe macooke kūrī we. Gīkuū kīa mūndū ūcio ūracaria gīgūcookia andū othe harīwe; gūtirī mūndū ūkūgurara.”

⁴ Narīo ithugunda rīu rīkīoneka rīrī rīega nī Abisalomu na athuuri othe a Israeli.

⁵ No Abisalomu akiuga atīrī, “Tūmanīrai Hushai ūrīa Mūariki o nake, nīguo tūigue ūrīa ekuuga.”

⁶ Na rīrīa Hushai ookire, Abisalomu akīmwīra atīrī, “Ahithofeli nīaheanīte mataaro maya. Nī wega twīke ūguo aroiga? Angīkorwo ti ūguo-rī, tūhe woni waku.”

⁷ Hushai agīcookeria Abisalomu atīrī, “Itaaro rīrīa Ahithofeli aheanīte ti rīega ihinda-inī rīrī.

⁸ Wee nīyūyī thoguo na andū ake; nī andū njamba, na nī njamba ta nduba ūtunyītwo mwana wayo. Ningī thoguo arī na ūmenyo wa mbaara; ndarī hīndī angīraarania na mbūtū cia ita.

⁹ O na rīu ahithītwo ngurunga kana akahithwo handū hangī. Angītharīkīra mbūtū ciaku cia ita mbere-rī, ūrīa wothe ūkaigua ūhoro ūcio

akoiga atīrī, ‘Mbūtū cia ita cia Abisalomu nīciūragītwo.’

10 Hīndī ūyo o na mūthigari ūria njamba, ūria ngoro yake īhaana ta ngoro ya mūrūūthirī, nīakaringīka nī guoya, tondū Israeli othe nīmooī atī, thoguo nī njamba ya ita na atī andū arīa marī nake nī njamba.

11 “Nī ūndū ūcio ngūgūtaara atīrī: Reke andū othe a Israeli kuuma Dani nginya Birishiba, acio aingī mūno ta mūthanga wa hūgūrūrū cia iria, moonganio othe macookanīrīre harīwe, na wee mwene ūmatongorie magīthīi ita-inī.

12 Hīndī ūyo nītūkaamūtharīkīra harīa hothe tūngīmuona, tūmūmbīrīre o ta ūria ime rīgūaga thī. Nīgūkorwo we mwene o na kana mūndū o na ūmwe wake gūtirī ūgaatigara muoyo.

13 O na ningī angīgatoonya itūūra inene, andū othe a Israeli makaarehe mīhīndo itūūra-inī rīu, tūrīkururie tūrītware gūtuamba-inī, o nginya kwage gacunjī karīo kangīoneka.”

14 Nake Abisalomu na andū othe a Israeli makiuga atīrī, “Ūtaaro wa Hushai ūria Mūariki nī mwega gūkīra wa Ahithofeli.” Nīgūkorwo Jehova nīnatūite atī nīegūthūkia ūtaarani ūcio mwega wa Ahithofeli nīgeetha arehithīrie Abisalomu mwanangīko.

15 Hushai akīira Zadoku na Abiatharu, acio athīnjīri-Ngai, atīrī, “Ahithofeli nīataarīte Abisalomu na athuuri a Israeli meeke ūna na ūna, no nīi ndīmataarīte meke ūna na ūna.

16 Rīu tūmana kūrī Daudi narua, ūmwīre atīrī, ‘Ūtukū ūyū menya ndūkaraare mariūko-inī kūu werū-inī; ringa mūrīmo na ndūkaage gwīka

ūguo, kwaga ūguo mūthamaki na arĩa othe arĩ nao n̄mekūniinwo.’”

¹⁷ Jonathani na Ahimaazu maikaraga Eni-Rogeli. Nayo ndungata ya mūirītu n̄yo yarī īthiī īkamahe ūhoro ūcio, nao mathiī ma-keere Mūthamaki Daudi, tondū matinḡetīkīrire kuonwo magītoonya itūūra-inī rīu inene.

¹⁸ No kamwana kanini n̄kamonire na gakīra Abisalomu. Nī ūndū ūcio andū acio eerī makiumagara na ihenya magītoonya nyūmba ya mūndū kūu Bahurimu. Nake aarī na gīthima hau nja ya mūciī wake, nao makīharūrūka thīnī wakīo.

¹⁹ Nake mūtumia wa mūndū ūcio akīoya kīndū gīa kūhumbīra, agīgītambūrūkia igūrū rīa mūromo wa gīthima, na akīanīka ngano igūrū rīakīo. Na gūtirī mūndū o na ūmwe wamenyire ūhoro ūcio.

²⁰ Na rīrīa andū a Abisalomu mookire kūrī mūtumia ūcio kūu nyūmba gwake-rī, makīmūuria atīrī, “Ahimaazu na Jonathani marī ha?”

Nake mūtumia ūcio akīmacookeria atīrī “Maringire mūrīmo ūrīa wa karūūi.” Nao andū acio makīmacaria no mationire mūndū; nī ūndū ūcio magīcooka Jerusalemu.

²¹ Thuutha wa andū acio gūthiī, Jonathani na Ahimaazu makiuma gīthima-inī, na magītwarīra Mūthamaki Daudi ūhoro ūcio. Makīmwīra atīrī, “Wīhaarīrie ūringe rūūi o narua, Ahithofeli nī ataaranīte ūna na ūna wa gūgūūkīrīra.”

²² Nī ūndū ūcio Daudi na andū othe arĩa maarī nake magīūkīra na makīringa Rūūi rwa

Jorodani. Na gūgīkīa gūtirī mūndū ūtaaringīte Rūūī rwa Jorodani.

23 Na rīrīa Ahithofeli onire atī mataaro make matinarūmīrīrwo-rī, agītandīka ndigiri yake, akīnūka gwake mūciī itūūra-inī rīake. Agīthondeka maündū make, agīcooka akīita. Nī ūndū ūcio agīkua na agīthikwo mbīrīra-inī ya ithe.

24 Daudi agīthī Mahanaimu, nake Abisalomu akīringa Rūūī rwa Jorodani hamwe na andū othe a Isiraeli.

25 Abisalomu nīathuurīte Amasa atuīke mūnene wa mbūtū cia ita ithenya rīa Joabu. Amasa aarī mūriū wa mūndū wetagwo Jetheri, Mūisraeli ūrīa wahikītie Abigaili, mwarī wa Nahashu, mwarī wa nyina na Zeruia nyina wa Joabu.

26 Andū a Isiraeli na Abisalomu maambīte hema ciao būrūri-inī wa Gileadi.

27 Na rīrīa Daudi aakinyire Mahanaimu, Shobi mūrū wa Nahashu wa kuuma Raba kwa Aamoni, na Makiri mūrū wa Amiel kuuma Lo-Debari, na Barizilai ūrīa Mügileadi kuuma Rogelimu

28 makīrehe indo cia gūkomera, na mbakūri, na indo cia rīumba. Ningī makīrehe ngano na cairi, na mūtu na ngano hīhie, na mboco na ndengū,

29 na ūkī na ngorono, na ng'ondu na maguta mamata ma iria rīa ng'ombe, nīgeetha Daudi na andū ake marīe. Tondū moigire atīrī, "Andū aya nīahūūtu, na makanoga, na makanyootera gūkū werū-inī."

18

Gikuū kīa Abisalomu

¹ Na rīrī, Daudi akīūngania andū arīa maarī nake, na agīthuura anene a gwatha thigari ngiri ngiri na a gwatha thigari igana igana.

² Daudi agītūma mbūtū icio cia ita ithī ikarūe, gīcunjī gīa ithatū gīathagwo nī Joabu, na gīcunjī gīa ithatū gīathagwo nī Abishai mūrū wa nyina na Joabu, mūrū wa Zeruia, na gīcunjī kīngī gīa ithatū gīgaathwo nī Itai ūrīa Mügiiti. Nake mūthamaki akīra mbūtū icio cia ita atīrī, “Titherū niī mwene nīngumagarania na inyuī.”

³ No andū acio makīmwīra atīrī, “Wee ndūgūthī; tūngīgaakīrio hinya tūure-rī, matingīrūmbūiya ūhoro witū. O na nuthu iitū īngīkua-rī, matingīrūmbūiya ūhoro ūcio; no wee ūrī bata gūkīra andū ngiri ikūmi aitū. Rīu nī kaba ūtūteithīrīrie ūrī gūkū itūūra-inī rūrī inene.”

⁴ Nake mūthamaki agīcookia atīrī, “Niī ngwīka ūrīa wothe mūkuona kwagīrīire.”

Nī ūndū ūcio mūthamaki akīrūgama kīhingoinī rīrīa andū acio othe moimagaraga marī ikundi cia andū igana igana, na cia ngiri ngiri.

⁵ Mūthamaki agīatha Joabu, na Abishai, na Itai, akīmeera atīrī, “Menyererai mwanake ūcio ūgwītwo Abisalomu nī ūndū wakwa.” Nacio mbūtū ciothe cia ita nīciaiguire mūthamaki akīheana watho nī ūndū wa Abisalomu kūrī o ūmwe wa anene a mbūtū cia ita.

⁶ Mbūtū icio cia ita ikīerekera werū-inī ikarūe na Isiraeli, nayo mbaara ūkīrūrwō mūtitū-inī wa Efiraimu.

7 Kuu níkuo mbütü cia ita cia Israeli ciatoreirio ní andü a Daudi. Nao arña maakuire mūthenya ūcio maarī aingī mūno, maarī andü ngiri mīrongo iīrī.

8 Mbaara īkīhurunjūka bürüri wohe, naguo mūtitü ūkīniina andü aingī mūthenya ūcio gükīra arña maaniinirwo ní rūhiū rwa njora.

9 Nake Abisalomu agīcemania na andü a Daudi. Nake aahaicīte nyūmbū yake, na rīrīa nyūmbū yathiiagīra rungu rwa honge ndumanu cia mūgandi mūnene, mūtwe wa Abisalomu ūkīhata mūtī-inī. Nake agītigwo acunjuurīte rīera-inī, nayo nyūmbū iīrīa aahaicīte īgīthī o na mbere.

10 Hīndī iīrīa mūndū ūmwe wao onire ūguo, akīira Joabu atīrī, “Nīndona Abisalomu acunjuurīte mūtī-inī wa mūgandi.”

11 Joabu akīira mūndū ūrīa wamwīrire ūguo atīrī, “Atī kī! Nīwamuona? Nī kī kīagiria ūmūgūthe agwe thī o ro hau? Nīngīakūhe cekeri ikūmi cia betha,* na mūcibi wa mūndū njamba.”

12 No mūndū ūcio agīcookia atīrī, “O na ingīthimīrwo cekeri ngiri ūmwe[†] njikīrīrwo guoko, ndingītambürükīria mūrū wa mūthamaki guoko ndīmwīke ūrū. Mūthamaki aagwathire wee, na Abishai, na Itai tūkīiguaga, akīmwīra atīrī, ‘Menyererai mwanaake ūcio ūgwītwo Abisalomu nī ūndū wakwa.’

13 Na ingītwarīrīrie muoyo wakwa thīna-inī, na tondū gūtirī ūndū ūhithagwo mūthamaki, no wīeherie ūndiganīrie.”

---

* **18:11** nī ta giramu 110   † **18:12** nī ta kilo 11

¹⁴ Joabu akiuga atīrī, “Niī ndigūte mahinda nī ūndū waku.” Nī ūndū ūcio akīoya matimū matatū, agīthiī, akīmūtheeca namo ngoro Abisalomu arī o muoyo hau mūtī-inī wa mūgandi-inī ūcio.

¹⁵ Nao andū ikūmi arīa maakuuagīra Joabu indo cia mbaara makīrigiicīria Abisalomu, makīmūhūūra, makīmūūraga.

¹⁶ Hīndī īyo Joabu akīhuha karumbeta, nacio mbūtū cia ita igītiga gūteng’eria andū a Isiraeli, tondū Joabu nīacirūgamirie.

¹⁷ Nao makīoya Abisalomu, makīmūikia irima inene kūu mūtitū, na makīumba hība nene ya mahiga igūrū rīake. Hīndī īyo andū othe a Isiraeli makiūrīra kwao mīciī.

¹⁸ Hīndī īrīa aarī muoyo, Abisalomu nīeyakīire gītugī agīkīhaanda Gītuamba-inī kīa Mūthamaki kīrī gīa kīririkano gīake, tondū eeciirītie atīrī, “Niī ndirī na kahīi kangītūūria rīitwa rīakwa.” Agīta gītugī kīu rīitwa rīake, nakīo gītagwo Gītugī kīa Abisalomu nginya ūmūthī.

Daudi Gūcakaya

¹⁹ Na rīrī, Ahimaazu mūrū wa Zadoku akiuga atīrī, “Reke hanyūke ngatwarīre mūthamaki ūhoro atī Jehova nīamūhonoketie kuuma guoko-inī gwa thū ciake.”

²⁰ Joabu akīmwīra atīrī, “Wee tiwe wagīrīirwo nī gūtwara ūhoro ūcio ūmūthī. Reke ūgaatwara ūhoro ihinda rīngī, no ndūgwīka ūguo ūmūthī, tondū mūrū wa mūthamaki nīakuīte.”

²¹ Hīndī īyo Joabu akīra Mūkushi ūmwe atīrī, “Thīi ūkeere mūthamaki ūrīa wonete.”

Mūkushi ūcio akīnamīrīra mbere ya Joabu na akīhanyūka agīthiī.

²² Ahimaazu mūrū wa Zadoku akīra Joabu rīngī atīrī, “O ūrīa kūrītuīka, reke nūmīrīre Mūkushi ūcio.”

No Joabu agīcookia atīrī, “Mūrū wakwa, ūkwenda gūthiī nīkī? Wee ndūrī na ūhoro ūrīa ūngīheerwo kīheo.”

²³ Nake akiuga atīrī, “O ūrīa kūrītuīka, nīngwenda kūhanyūka.”

Nī ūndū ūcio Joabu akiuga atīrī, “Kīhanyūke!” Hīndī īyo Ahimaazu akīhanyūka agereire werū-inī, akīhitūka Mūkushi.

²⁴ Daudi aaikairīte thī gatagatī ga kīhingo kīna na thīnī na kīna nja-rī, mūrangīri agīthiī kīhingo-igūrū agereire rūthingo-inī. Na rīrīa aacūthīrīrie nja, akīona mūndū ahanyūkīte arī o wiki.

²⁵ Nake mūrangīri agīta mūthamaki na akīmūmenyithia ūhoro ūcio.

Nake mūthamaki akiuga atīrī, “Akorwo arī wiki, akīrī na ūhoro mwega.” Nake mūndū ūcio agīkuhīrīria o gūkuhīrīria.

²⁶ Ningī mūrangīri akīona mūndū ūngī ahanyūkīte, agīta mūrangīri wa kīhingo, akīmwīra atīrī, “Atīrīrī, mūndū ūngī ahanyūkīte arī o wiki!”

Nake mūthamaki akiuga atīrī, “No nginya o nake akorwo ararehe ūhoro mwega.”

²⁷ Mūrangīri akiuga atīrī, “Ndīrona mūndū ūcio wa mbere akīhanyūka ta Ahimaazu mūrū wa Zadoku.”

Mūthamaki akiuga atīrī, “Ūcio nī mūndū mwega, arooka arī na ūhoro mwega.”

28 Ningī Ahimaazu agīta mūthamaki, akīmwīra atīrī, “Gūtirī na ūūru!” Akīinamīrīra mbere ya mūthamaki aturumithītie ūthiū thī, akiuga atīrī, “Jehova Ngai waku arogooocwo! Nīaneanīte andū arīa maatambūrūkītie moko mookīrīre mūthamaki mwathi wakwa.”

29 Nake mūthamaki akīuria atīrī, “Mwanake ūcio ti Abisalomu arī o thayū?”

Nake Ahimaazu agīcookia atīrī, “Nīnyonire kīrigiicano kīnene rīrīa Joabu ekwendaga gūtūma ndungata ya mūthamaki o na nī, ndungata yaku, no ndinamenya kiuma gīa kīi.”

30 Nake mūthamaki akiuga atīrī, “Rūgama haha mwena-inī weterere.” Nī ūndū ūcio agīthīi mwena-inī, akīrūgama ho.

31 Hīndī īyo Mūkushi agīkinya, akiuga atīrī, “Mūthamaki mwathi wakwa, ta igua ūhoro ūyū mwega! Jehova nīakūhonoketie ūmūthī kuuma kūrī arīa maragūūkīriire.”

32 Mūthamaki akīuria Mūkushi atīrī, “Mwanake ūrīa ti Abisalomu arī o thayū?”

Mūkushi akīmūcookeria atīrī, “Thū ciathecia mūthamaki mwathi wakwa, na andū arīa othe mangīūkīra makūgere ngero marotūika ta mwanake ūcio.”

33 Mūthamaki akīinaina. Akīhaica, agīthīi nyūmba ya igūrū ya kīhingo-inī, akīrīra. Agīthīi akiugaga atīrī, “Ūui mūrū wakwa Abisalomu! Mūrū wakwa, mūrū wakwa Abisalomu! Naarī korwo nī nīi ndīrakuire handū haku, ūui mūrū wakwa, mūrū wakwa!”

19

¹ Nake Joabu akīirwo atīrī, "Mūthamaki nīararīra agīcakayagīra Abisalomu."

² Naguo ūhootani wa mūthenya ūcio wa mbütū cia ita ciothe ūkīgarūrūka, ūgītuīka macakaya, tondū mūthenya ūcio mbütū cia ita nīciaiguire gūkīrwo atīrī, "Mūthamaki arī na kīeha nī ūndū wa mūriū."

³ Mūthenya ūcio andū magīcooka itūūra-inī inene na hitho, o ta ūrīa andū macookaga na hitho maconokete rīrīa moorīte kuuma mbaara-inī.

⁴ Nake mūthamaki akīhumbīra ūthiū, akīrīra na mūgambo mūnene akiugaga atīrī, "Ūui Abisalomu, mūrū wakwa! Ūui Abisalomu, mūrū wakwa, mūrū wakwa!"

⁵ Hīndī īyo Joabu agītoonya nyūmba kūrī mūthamaki, akīmwīra atīrī, "Ūmūthī nīūconorithītie andū aku othe, arīa marīkitie kūhonokia muoyo waku, na mīoyo ya ariū aku na ya airītu aku, na mīoyo ya atumia aku o na ya thuriya ciaku.

⁶ Wee wendete arīa magūthūire, na ūkamena arīa makwendete. Ūmūthī nīwonanītie biū atī ndūrī bata na anene a mbütū cia ita o na andū ao. Niī nguona atī wee gīkeno gīaku kīngīrī rīrīa Abisalomu angīrī muoyo ūmūthī na ithuotē tūkorwo tūkuīte.

⁷ Rīu ūkīra ūthiī ūkoomīrīrie andū aku ūmekīre hinya. Niī ngwīhīta na rītwa rīa Je-hova atī aakorwo ndūkuuma ūthiī gūtanatuka, gūtirī mūndū o na ūmwe ūgūkorwo mwena waku. Ūndū ūyū ūgūtuīka mūūru kūrī we

gūkīra maündū mothe mooru marīa man-agūkora kuuma ūrī mūnini nginya rīu.”

⁸ Nī ūndū ūcio mūthamaki agīūkīra, agīkarīra gītī gīake kīhingo-inī. Hīndī ūrīa andū meerirwo atīrī, “Mūthamaki aikarīte kīhingo-inī,” othe magīuka mbere yake.

Daudi Gūcooka Jerusalemu

Na rīrī, andū a Isiraeli nīmoorīte magacooka kwao mīciī.

⁹ Mīhīrīga-inī yothe ya Isiraeli, andū othe maakararanagia makoiga atīrī, “Mūthamaki nīwe watūkūūrire kuuma guoko-inī gwa thū ciitū; nīwe watūhonokirie kuuma guoko-inī kwa Afilisti. No rīu nīorīte akoima būrūri-inī akīrīra Abisalomu;

¹⁰ nake Abisalomu ūrīa twaitīrīrie maguta atūthamakīre-rī, nīakuūrīire mbaara-inī. Nī ūndū ūcio mwagīte kwaria ūhoro wa gūcookia mūthamaki nīkī?”

¹¹ Mūthamaki Daudi nīatūmanire kūrī Zadoku na Abiatharu, athīnjīri-Ngai, makeerwo atīrī, “Ūriai athuuri a Juda atīrī, ‘Nī kīi gīgūtūma mūrigie thuutha harī gūcookia mūthamaki nyūmba-inī yake ya ūthamaki, kuona atī ūrīa kūraario Isiraeli guothe nīgūkinyīire mūthamaki kūrīa aikaraga?

¹² Inyūi mūrī ariū a baba, tūrī a mūthiimo ūmwe, na thakame ūmwe. Nī kīi kīngūtūma mūtuīke a kūrigia thuutha kūinūkia mūthamaki?”

¹³ Ningī mwīre Amasa atīrī, ‘Githī wee ndūrī wa mūthiimo wakwa, na thakame yakwa? Ngai arothūūra o na anjīke ūūru makīria, angīkorwo

kuuma rīu gūthiī na mbere wee tiwe ūgūtuūka mūnene wa mbūtū ciakwa cia ita ithenya rīa Joabu.’”

¹⁴ Nake mūthamaki akīguucīrīria ngoro cia andū othe a Juda ta ciarī ngoro ya mūndū ūmwe. Nao magītūmana kūrī mūthamaki, makiuga atīrī, “Cooka, wee hamwe na andū aku othe.”

¹⁵ Hīndī īyo mūthamaki agīcooka agīthiī agīkinya Jorodani.

Na rīrī, andū a Juda nīmookīte Giligali nīguo matūnge mūthamaki mamūringie Rūūī rwa Jorodani.

¹⁶ Nake Shimei mūrū wa Gera, Mūbenjamini kuuma Bahurimu, agīkūrūka na ihenya marī na andū a Juda nīguo magatūnge Mūthamaki Daudi.

¹⁷ Nake aarī na andū a Benjamini ngiri ūmwe, o hamwe na Ziba ndungata ya mūciī wa Saūlū, na ariū ake ikūmi na atano, na ndungata mīrongo īīrī. Nao makīhanyūka nginya Rūūī rwa Jorodani harīa mūthamaki aarī.

¹⁸ Makīringīra irīūko-inī nīguo maringie andū a nyūmba ya mūthamaki na meeke o ūrīa angīenda.

Hīndī ūrīa Shimei mūrū wa Gera aaringire Rūūī rwa Jorodani akīgūithia thī mbere ya mūthamaki,

¹⁹ na akīmwīra atīrī, “Mwathi wakwa nī atige kūndua mwīhia. Tiga kūririkana ūrīa ndungata yaku yekire mahītia mūthenya ūrīa mūthamaki mwathi wakwa oimire Jerusalemu. Mūthamaki nīatige kūiga ūhoro ūcio meciiria-inī make.

20 Nīgūkorwo nīī ndungata yaku nīnjūūī at̄ī nīnjīhītie, no ūmūthī nīndoka haha ndī mūndū wa mbere wa nyūmba yothe ya andū a Jusufu; ndaikūrūka njūke ndūnge mūthamaki mwathi wakwa.”

21 Ningī Abishai mūrū wa Zeruia akiuga at̄ī, “Githī Shimei ndagīrīire nī kūragwo nī ūndū wa ūrīa ekīte? Nīarumire mūitīrīrie maguta wa Jehova.”

22 Nake Daudi agīcookia at̄ī, “Tūnyiitanīire ūndū ūrīkū na inyuī, inyuī ariū a Zeruia? Ūmūthī nīguo mūgūtuīka thū ciakwa! No kūhoteke mūndū o na ūrīkū ooragwo thīinī wa Israeli ūmūthī? Githī nīī ndikūūī at̄ī ūmūthī nī nīī mūthamaki wa Israeli?”

23 Nī ūndū ūcio mūthamaki akīra Shimei at̄ī, “Wee ndūgūkua.” Nake mūthamaki akīmūhe ūhoro ūcio na mwīhītwa.

24 Na rīrī, Mefiboshethu, mwana wa mūriū wa Saūlū, o nake nīaikūrūkire agīthīī gūtūnga mūthamaki. Nake ndethambīte magūrū kana akenja nderu, o na kana akahūūra nguo ciake kuuma mūthenya ūrīa mūthamaki aathiire nginya mūthenya ūrīa aacookire arī na thayū.

25 Rīrī ooimire Jerusalemu agatūnge mūthamaki, mūthamaki akīmūūria at̄ī, “Mefiboshethu, nī kīī kīagiririe ūthīī na nīī?”

26 Nake akiuga at̄ī, “Mūthamaki mwathi wakwa, nīgūkorwo nīī ndungata yaku ndī mwonju, ‘Ndoigire at̄ī, nīngūigīrīra ndigiri yakwa matandīko na ndīmīhaice, nīguo hote gūthīī na mūthamaki’. No Ziba ndungata yakwa akīngunyanīra.

27 Na nīacambītie ndungata yaku kūrī mūthamaki mwathi wakwa. Mwathi wakwa mūthamaki ahaana ta mūraika wa Ngai; nī ūndū ūcio ūria ūkuona kwagīrīire.

28 Njiaro ciothe cia guka ciagīrīirwo nī kūragwo nī mūthamaki mwathi wakwa. No wee nīwaheire ndungata yaku handū na arīa marīagīra metha-inī yaku. Nī ūndū ūcio ndī na kīhoto kīrīkū gīa gūgūkaīra rīngī mūthamaki wakwa?”

29 Mūthamaki akīmwīra atīrī, “Nī kī kīngītūma warie makīria ma ūguo? Ndaathana atī wee na Ziba mūgayane mūgūnda.”

30 Mefiboshethu akīira mūthamaki atīrī, “Reke oe mīgūnda yothe, kuona atī wee mwathi wakwa nīūcookete mūciī na thayū.”

31 Ningī Barizilai, ūria Mūgileadi agīikūrūka kuuma Rogelimu akaringe Rūūrī rwa Jorodani me hamwe na mūthamaki, na amumagarie njīra-inī ya kuuma kūu.

32 Na rīrī, Barizilai aarī mūthuuri mūkūrū mūno wa mīaka mīrongo īnana. Nīwe waheaga mūthamaki irio hīndī ūria aikarīte Mahanaimu, tondū aarī mūndū mūtongu mūno.

33 Nake mūthamaki akīira Barizilai atīrī, “Nītūringe mūrīmo nawe, tūthī ūikare hamwe na niī Jerusalemu, na nīndīrīkūheaga irio.”

34 Nowe Barizilai agīcookeria mūthamaki atīrī, “Nī mīaka īngī ūigana atīa niī ngūtūūra muoyo nīguo nyambate thiī Jerusalemu hamwe na mūthamaki?

35 Rīu ndī na ūkūrū wa mīaka mīrongo īnana. No menye ūtiganu wa ūndū mwega na mūūru? Ndungata yaku yahota gūcama kīrīa ūrarīa na

kīrīa ūranyua? No hote kūigua mīgambo ya arūme na ya andū-a-nja makiina? Nī kīi kīngītūma ndungata yaku ūtuīke mūrigo ūngī kūrī mūthamaki mwathi wakwa?

³⁶ Ndungata yaku nīkūringa Rūūi rwa Jorodani hamwe na mūthamaki handū ha itīna inini, no nī kīi kīngītūma mūthamaki andīhe niī na njīra īyo?

³⁷ Reke ndungata yaku ūcooke, nīgeetha ngaakuīra itūūra-inī ūrakwa hakuhī na mbīrīra ya baba na maitū. No rīrī, ndungata yaku Kimuhamu nīringe hamwe na mūthamaki mwathi wakwa. Mīike o ūrīa ūkuona kwagīrīire.”

³⁸ Mūthamaki akiuga atīrī, “Kimuhamu nīekūringa hamwe na niī, na nīngūmwīka o ūrīa ūngīona kwagīrīire. Na ūrīa wothe ūngīenda kuuma kūrī niī nī ngūgwīkīra.”

³⁹ Nī ūndū ūcio andū othe makīringa Rūūi rwa Jorodani, nake mūthamaki agīcooka akīringa. Mūthamaki akīmumunya Barizilai na akīmūrathima, nake Barizilai agīcooka gwake mūciī.

⁴⁰ Rīrīa mūthamaki aaringire mūrīmo agīkinya Giligali, Kimuhamu akīringa hamwe nake. Nacio mbūtū ciothe cia ita cia Juda na nuthu ya mbūtū cia ita cia Israeli ikīringia mūthamaki.

⁴¹ Thuutha wa kahinda kanini andū othe a Israeli nīmookaga kūrī mūthamaki makamwīra atīrī, “Nī kīi gīatūmire ariū a baba, andū a Juda, matūtunye mūthamaki na wara, na mamūcookie nyūmba yake kuuma mūrīmo wa Jorodani, hamwe na andū ake othe?”

42 Andū othe a Juda magīcookeria andū a Isiraeli atīrī, "Twekire ūguo tondū mūthamaki nī wa nyūmba iitū. Nī kī gīgūtūma mūrakario nī ūhoro ūcio? Nī irio tūrīite cia mūthamaki? Nī harī kīndū twīyoeire ithuī ene?"

43 Ningī andū a Isiraeli magīcookeria andū a Juda atīrī, "Ithuī tūrī na icunjī ikūmi kūrī mūthamaki, na hamwe na ūguo-rī, tūrī na kīhooto gīa gūtuīka a Daudi gūkīra inyuī. Nī ūndū ūcio nī kī gīgūtūma mūtūmene? Githī ti ithuī twari a mbere kwaria ūhoro wa gūcookia mūthamaki witū?"

No andū a Juda magīcookia marī na ūūru mūningī mūno o na gūkīra andū a Isiraeli.

20

Sheba Kūremera Daudi

1 Na rīrī, kwarī mūndū wa ngūī wetagwo Sheba mūrū wa Bikiri, Mūbenjamini, nake agīkorwo aarī hau. Akīhuha karumbeta, akiānīrīra, akiuga atīrī,
"Ithuī tūtirī na igai harī Daudi,
tūtirī na handū harī mūrū wa Jesii!
O mūndū nīacooke hema-inī yake, inyuī andū a Isiraeli!"

2 Nī ūndū ūcio andū othe a Isiraeli magītiganīria Daudi, makīrūmīrīra Sheba mūrū wa Bikiri. No andū a Juda makīrūmīrīra mūthamaki wao kuuma Jorodani nginya Jerusalemu.

3 Rīrīa Daudi aacookire gīikaro kīa nyūmba yake ya ūthamaki kūu Jerusalemu-rī, akīoya thuriya iria ikūmi aatigīte imenyagīrīre

nyūmba ya ūthamaki, makiigwo nyūmba marangagīrwo. Niamaheaga irio, no ndaakomire nao. Maatūūraga marī ahingīre na matarii ta atumia a ndigwa nginya mūthenya wa gūkua.

⁴ Nake mūthamaki akīra Amasa atīrī, "Tūmanīra andū a Juda moke kūrī niī mūira wa matukū matatū mataanathira, nawe mwene ūgaakorwo ho."

⁵ No rīrīa Amasa aathiire gwīta andū a Juda, agīkara ihinda iraaya kūrī rīrīa mūthamaki aamwīrīte.

⁶ Daudi akīra Abishai atīrī, "Rīu Sheba mūrū wa Bikiri nīegūtūgera ngero nene kūrī rīrīa twagerirwo nī Abisalomu. Oya andū a mwathi waku mūmūteng'erie, kwaga ūguo aahota kuona matūūra mairigīre oorīre kuo, na ithuī twage kūmuona."

⁷ Nī ūndū ūcio andū a Joabu, na Akerethi, na Apelethi, na njamba ciotle iria ciarī hinya maki-umagara matongoretio nī Abishai. Nao magīthīi moimīte Jerusalemu, mateng'eretie Sheba mūrū wa Bikiri.

⁸ Rīrīa maarī ihiga-inī rīrīa inene kūu Gibeoni, Amasa agīuka kūmatūnga. Joabu eehumbīte nguo ciakte cia mbaara, na akehotora mūcibi na rūhiū rūrī njora thīnī. Rīrīa aathiire mbere, rūhiū rūu rūkiuma njora-inī.

⁹ Joabu akīra Amasa atīrī, "Ūrī mwega, mūrū wa baba?" Hīndī īyo Joabu akīnyiita Amasa nderu na guoko gwake kwa ūrīo nīguo amūmumunye.

¹⁰ Amasa ndaatindanīrīire na rūhiū rūrīa Joabu aanyiitīte na guoko, nake Joabu

akīmūtheeca nda naruo, namo mara make makiuma makīgūa thi, na ndaigana kūmūtheeca rīngī, nake Amasa agīkua. Ningī Joabu na mūrū wa nyina Abishai magīteng'eria Sheba mūrū wa Bikiri.

11 Ūmwe wa andū a Joabu akīrūgama mwena-inī wa Amasa, akiuga atīrī, "Mūndū ūrīa wothe ūrī mwena wa Joabu na mwena wa Daudi, nīarūmīrīre Joabu!"

12 Nake Amasa eegaragaragia thakame-inī yake arī njīra gatagatī, nake mūndū ūcio akīona atī mbūtū ciothe cia ita nīciarūgamaga hau. Rīrīa aamenyire atī o mūndū aakinyaga harī Amasa akarūgama-rī, akīmūkururia kuumu njīra-inī, akīmūiga gīthaka-inī, na akīmūhumbīra na nguo.

13 Amasa aarīkia kweherio njīra-inī, andū othe makīrūmīrīra Joabu, magīteng'eria Sheba mūrū wa Bikiri.

14 Sheba akīhītūkīra mīhīrīga-inī yothe ya Isiraeli, agīkinya Abeli-Bethi-Maaka, akīhītūkīra būrūri-inī wothe wa Aberi, arīa moonganire hamwe na makīmūrūmīrīra.

15 Nacio mbūtū ciothe cia ita hamwe na Joabu igīūka na ikīrigicīria Sheba kūu Abeli-Bethi-Maaka. Magīthondeka kīhumbu gīa tūri kūrigania na itūūra, nakīo gīkīambatio nginya rūthingo rwa na nja rwa ūgitīri wa itūūra. Na rīrīa maahūūraga rūthingo nīguo marūmomore-rī,

16 mūndū-wa-nja ūmwe mūūgī agītana arī thiīnī wa itūūra rīu, akiuga atīrī, "Ta thikīrīria! Ta thikīrīria! Irai Joabu oke haha nīguo njarie

nake."

¹⁷ Nake agīthiī erekeire harī we; nake mündū-wa-nja ūcio akīmūūria atīrī, "Wee nīwe Joabu?"

Nake agīcookia atīrī, "Iī nī niī."

Nake akiuga atīrī, "Gīthikīrīrie ūrīa ndungata yaku īkuuga."

Nake akiuga atīrī, "Nī thikīrīirie."

¹⁸ Mündū-wa-nja ūcio agīthiī na mbere kwaria, akiuga atīrī, "Tene-rī, ciugo ici nīciaragio, gūkeerwo atīrī 'Andū makaahooyaga kīrīra kūu Abeli.' Naguo ūhoro ūgaathirīra kuo.

¹⁹ Ithuī-rī, tūrī andū a thayū na ehokeku thīnī wa Israeli. Wee ūrageria kwananga itūūra rīrī, na nīrīo nyina wa Israeli. Nī kīi gīgūtūma wende kūniina igai rīa Jehova?"

²⁰ Joabu agīcookia atīrī, "Ūhoro ūcio ūrondaihīrīria! Ūhoro wa kūniina na kwananga ūrondaihīrīria!

²¹ Üguo tiguo ūhoro ūtariī. Mündū wītagwo Sheba mūrū wa Bikiri, kuuma būrūri ūrīa ūrī irīma wa Efiraimu, nīarīkītie kwambararia guoko ookīrīre mūthamaki, ookīrīre Daudi. Tūnengerei mündū ūcio ūmwe tu, na nīngūtīgana na itūūra rīrī."

Mündū-wa-nja ūcio akīrīra Joabu atīrī, "Nīügūkīrio mūtwe wake kuuma rūthingoinī."

²² Hīndī īyo mūtumia ūcio agīthiī kūrī andū othe arī na mataaro macio make ma ūugī, nao magītinia mūtwe wa Sheba mūrū wa Bikiri, makīūkīria Joabu. Nī ūndū ūcio Joabu akīhuha karumbeta, nao andū ake makīharagana kuuma

itūūra-inī, o mündū agīcooka gwake mūciī. Nake Joabu agīcooka kūrī mūthamaki kūu Jerusalemu.

²³ Joabu nīwe warī mūnene wa mbütū ciothe cia ita cia Isiraeli; nake Benaia mūrū wa Jehoiada aarī mūnene wa Akerethi, o na Apelethi;

²⁴ Adoniramu aarī mūtongoria wa kūrutithia wīra wa hinya; nake Jehoshafatu mūrū wa Ahiludu nīwe warī mwandīki wa maūndū ma ihinda rīu;

²⁵ nake Sheva nīwe warī mwandīki-marūa; Zadoku na Abiatharu maarī athīnjīri-Ngai;

²⁶ nake Ira, ūrīa Mūnjairi, aarī mūthīnjīri-Ngai wa Daudi.

21

Andū a Gibeoni Kūrīhīrio

¹ Na rīrī, hīndī ya wathani wa Daudi, nī kwagīire na ng'aragu ya mīaka ītatū īrūmanīrīire; nī ūndū ūcio Daudi agītuīria ūhoro harī Jehova. Nake Jehova akiuga atīrī, “Ūndū ūyū ūrekīka nī ūndū wa Saūlū o na ūndū wa nyūmba yake ūrīa yaitithagia thakame; nī ūndū wa ūrīa ooragire andū a Gibeoni.”

² Nake mūthamaki agīta andū a Gibeoni akīaria nao. (Na rīrī, andū acio a Gibeoni matiarī amwe na Isiraeli no maarī matigari ma Aamori; no andū a Isiraeli nīmehītīte atī matikamooraga, no Saūlū nī ūndū wa kīyo kīrīa aarī nakīo nī ūndū wa Isiraeli na Juda nīageririe kūmaniina.)

³ Nake Daudi akiūria andū acio a Gibeoni atīrī, “Mūngīenda ndīmwīkīre atīa? Nī ūndū

ūrīkū ingīka tūiguane nīguo mūrathime igai rīa Jehova?”

⁴ Nao andū a Gibeoni makīmūcookeria atīrī, “Tūtiagīrīrwo nī kūuria tūheo betha kana thahabu kuuma kūrī Saūlū, kana nyūmba yake, o na tūtirī na kīhooto gīa kūuraga mūndū o na ūmwe thīnī wa Israeli.”

Daudi akīmooria atīrī, “Nīatīa mūngīenda ndīmwīkīre?”

⁵ Nao magīcookeria mūthamaki atīrī, “Ha ūhoro wa mūndū ūrīa watūniinire na agītūciirīra ūru nīgeetha tūthire, nīguo tūtikagīe na handū o na ha thīnī wa Israeli-rī,

⁶ reke tūneo arūme mūgwanja a njiaro ciake nīgeetha mooragwo na maraganio mbere ya Jehova kū Gibeon ya Saūlū, ūrīa mūthuure wa Jehova.”

Nī ūndū ūcio mūthamaki akiuga atīrī, “Nīngūmaneana kūrī inyuī.”

⁷ Na rīrī, mūthamaki akīhonokia Mefiboshethu mūrū wa Jonathani, mūrū wa Saūlū, nī ūndū wa mwīhītwa ūrīa Daudi na Jonathani mūrū wa Saūlū meehītanīire mbere ya Jehova.

⁸ No mūthamaki agīkuua Arimoni na Mefiboshethu, ariū acio eerī a Aia, mwarī wa Rizipa, aria aaciariire Saūlū, hamwe na ariū atano a Merabu mwarī wa Saūlū, aria aaciariire Adirieli mūrū wa Barizilai ūrīa Mūmeholathu;

⁹ Nake akīmaneana kūrī Gibeoni, aria maamooragire na makīmaaragania kīrīmainī mbere ya Jehova. Acio othe mūgwanja maagūire hamwe; mooragirwo hīndī ya matukū ma kīambīrīria kīa magetha, o rīrīa magetha ma cairi maambagīrīria.

10 Rizipa mwarī wa Aia akīoya nguo ya ikūnia, na akīmīara hau ihiga igūrū. Kuuma kīambīrīria kīa magetha nginya rīrīa mbura yoiriire mīrī īyo, ndaarekire ciimba icio ihutio nī nyoni cia rīera-inī mūthenya, kana ihutio nī nyamū cia gīthaka ūtukū.

11 Hīndī īrīa Daudi eerirwo ūrīa Rizipa mwarī wa Aia, thuriya ya Saūlū, eekīte-rī,

12 agīthiī, agīkuua mahīndī ma Saūlū o na ma mūriū Jonathani kuuma kwa andū a Jabeshi-Gileadi. Maamarufīte na hito kuuma kīhaaroinī kīa mūngī kūu Bethi-Shani, harīa Afilisti maamacuurītie, thuutha wa kūūragīra Saūlū kūu Giliboa.

13 Daudi agīkuua mahīndī ma Saūlū na ma mūriū Jonathani kuuma kūu, na mahīndī ma andū arīa moragītwo makaaraganio kūu makīūnganio.

14 Nao magīthika mahīndī ma Saūlū na ma mūriū Jonathani mbīrīra-inī ya Kishu, ithe wa Saūlū, kūu Zela thīinī wa Benjамиnī, na magīka maūndū mothe marīa mūthamaki aathanīte. Thuutha ūcio Ngai agīcookia mahooya marīa maahooetwo nī ūndū wa būrūri.

Mbaara ya Gūūkīrīra Afilisti

15 O rīngī nī kwagīire mbaara gatagatī ka Afilisti na Israeli. Daudi agīkūrūka agīthiī hamwe na andū ake makarūe na Afilisti, na akīnoga mūno.

16 Nake Ishibi-Benobu ūrīa warī ūmwe wa njiaro cia Rafa, ūrīa mūthia wa itimū rīake warī na ūritū wa cekeri magana matatū,* na aarī na

---

* **21:16** nī ta giramu 330

rūhiū rwa njora rwerū, ūcio akiuga nīekūūraga Daudi.

¹⁷ No rīrī, Abishai mūrū wa Zeruia akīhonokia Daudi; akīgūtha Mūfilisti ūcio akīgūa, akīmūūraga. Ningī andū a Daudi makīlhīta kūrī we makiuga atīrī, "Gūtirī hīndī ūgacooka gūthīi mbaara-inī na ithuī, nīgeetha tawa wa Israeli ndūkahorio."

¹⁸ Ningī thuutha wa mahinda macio, makīqīna na mbaara īngī na Afilisti kūu Gobu. Hīndī īyo Sibekai ūrīa Mūhushathi akīūraga Safu, ūmwe wa njiaro cia Rafa.

¹⁹ Ningī mbaara-inī īngī makīrūa na Afilisti kūu Gobu, Elihanani mūrū wa Jaare-Oregimu ūrīa Mūbethilehemu akīūraga Goliathū ūrīa Mūgiiti, ūrīa warī na itimū rīarī na mūtī ūigana ta mūtī wa mūtumi ngoora.

²⁰ Ningī mbaara-inī īngī ūrīa yarī kūu Gathu, nakuo kwarī na mūndū mūnene mūno, warī na ciara ithathatū o guoko, na ciara ithathatū o kūgūrū, ciothe ciarī ciara mīrongo ūrī na inya. O na ningī aarī wa rūciaro rwa Rafa.

²¹ Rīrīa aanyūrūririe andū a Israeli, Jonathani mūrū wa Shimea, mūrū wa nyina na Daudi, akīmūūraga.

²² Andū acio ana maarī a rūciaro rwa Rafa kūu Gathu nao makīgūa moko-inī ma Daudi na andū ake.

22

Rwīmbo rwa Daudi rwa Kūgooca Ngai

¹ Daudi nīainīire Jehova na ciugo cia rwīmbo rūrū rīrīa Jehova aamūhonokirie kuuma guoko-inī gwa thū ciake ciothe na kuuma guoko-inī gwa Saūlū.

² Akiuga atīrī:

“Jehova nīwe rwaro rwakwa rwa ihiga, na nīwe rūririgo rwakwa rwa hinya, na mūkūūri wakwa;

³ Ngai wakwa nīwe rwaro rwakwa rwa ihiga, na nīwe rīrīro rīakwa, na ngo yakwa, na rūhīa rwa ūhonokio wakwa.

Nīwe kīhitho gīakwa kīrūmu, na nīwe rīrīro rīakwa, na mūhonokia wakwa; nīwe ūhonokagia kuuma kūrī andū arīa mahūthagīra hinya.

⁴ Ngayagīra Jehova, ūrīa wagīrīire kūgoocagwo, na ngahonokio kuuma kūrī thū ciakwa.

⁵ “Ndiihū cia gīkuū nīciathiūrūkīirie; nakīo kīguū kīa mwanangīko gīkīngīria hinya.

⁶ Mīhīndo ya mbīrīra īgīthiororokeria; nayo mītego ya gīkuū īkīhotorera.

⁷ Mīnyamaro-inī yakwa ndakaīire Jehova; ngīgīkaīra Ngai wakwa arī hekarū-inī yake.

Nī aiguire mūgambo wakwa, kīrīro gīakwa gīgīkinya matū-inī make.

⁸ “Thī īkīnaina na īgīthingitha; Nayō mīthingi ya igūrū īkīnenyena;

- īkīinaina tondū aarī mūrakaru.
- 9 Ndogo īkiuma maniūrū-inī make īkīambata na igūrū;
 mwaki wa kūniinana ūkiuma kanua-inī gake.
 Kanua-inī gake hakoima makara mekūrīrīmbūka.
- 10 Aahingūrire igūrū agīkūrūka thī;
 matu matumanu maarī rungu rwa makinya make.
- 11 Ombūkire akuuītwo nī ikerubi;
 akīambata na igūrū na mathagu ma rūhuho.
- 12 Ehumbīrire na nduma,
 agītua matu marīa mairū ma mbura
 ma kūu igūrū hema yake ya kūmūthiūrūkīria.
- 13 Kuuma ūkengi ūrīa warī harī we,
 henī igīakana mwaki.
- 14 Jehova akīruruma arī kūu igūrū;
 mūgambo wa Ūrīa-ūrī-Igūrū-Mūno,
 ūkīiguuo.
- 15 Aikirie mīguī, akīharagania thū,
 agīciikīria rūheni, agīcingatithia.
- 16 Hīndī īyo mīkuru ya iria īkīonekana,
 nayo mīthingi ya thī īkīhumbūrio,
 nī ūndū wa irūithia rīa Jehova,
 o na nī ūndū wa ihurutana rīa mīhūmū ya maniūrū make.
- 17 “Agītambūrūkīa guoko gwake kuuma o kūu igūrū akīnyiita;
 akīnguucia akīnduta maaī-inī kūrīa kūriku.

- 18 Andeithūrire thū yakwa ūrī hinya,
     akīndeithūra kūrī arīa maathūire, o acio
     maangīritie hinya.
- 19 Maanjīhotoreire müthenya ūrīa ndaarī na
     mütino,
     no Jehova nīwe warī mütiirīrīri wakwa.
- 20 Andutire na nja akīndwara handū haariī,
     akīndeithūra tondū nīakenetio nī niī.
- 21 "Jehova anjīkīire maündū kūringana na
     ūthingu wakwa,
     akandīha kūringana na ūtheru wa moko
     makwa.
- 22 Nīgūkorwo nīnūmītie njīra cia Jehova;
     ndīkīte ūrū na ūndū wa kūhutatīra Ngai
     wakwa.
- 23 Mawatho make mothe marī mbere yakwa;
     ndihutatīre irīra cia watho wake wa
     kūrūmīrīrwo.
- 24 Ngoretwo itarī na ūcuuke ndī mbere yake,
     na ngemenyerera ndikehie.
- 25 Jehova andīhīte kūringana na ūthingu
     wakwa,
     akandīha kūringana na ūtheru wakwa
     maitho-inī make.
- 26 "Ūrī mwīhokeku harī arīa makwīhokete,
     na harī mūndū ūrīa ūtarī ūcuuke
     ūrīonanagia ndūrī ūcuuke,
- 27 kūrī ūrīa wītheragia wīonanagia ūrī
     mūtheru,
     no harī ūrīa ūrī mīthīire mīogomu
     ūgatuīka njūhīga.
- 28 Wee ūhonokagia andū arīa enyiihia,

no maitho maku monaga andū arĩa etīi
nīguo ūmaconorithie.

²⁹ Wee Jehova, nīwe tawa wakwa,
Jehova atūmaga nduma yakwa ītuīke
ūtheri.

³⁰ Ndī na ūteithio waku no hote gūtharīkīra
mbūtū ya ita;
ndī na Ngai wakwa no hote kūrūga
rūthingo.

³¹ “Mūrungu-rī, njīra ciake nīnginyanīru;
kiugo kīa Jehova gītirī ihītia.

Nīwe ngo ya arĩa othe mehithaga harī we.

³² Nī ūndū-rī, nūū Mūrungu tiga Jehova?
Na nūū Rwaro rwa Ihiga tiga Ngai witū?

³³ Nī Mūrungu ūūhotoraga hinya na ūhoti,
agatūma njīra yakwa īkinyanīre.

³⁴ Atūmaga magūrū makwa mateng'ere o ta
ma thwariga;

aahotithagia kūrūgama kūndū gūtūūgīru.

³⁵ We nīwe wonagia moko makwa mūrūīre wa
mbaara;

moko makwa no mageete ūta wa gīcango.

³⁶ Ūūheaga ngo yaku ya ūhootani;
ūinamagīrīra thī ūkaanenehia.

³⁷ Ūnjaramagīria njīra ya kūrīa thiiagīra,
nīgeetha magūrū makwa matigatīrūke.

³⁸ “Ndaingatithirie thū ciakwa na
ngīcihehenja;
ndiacookire na thuutha nginya rīrīa ciani-
inirwo.

³⁹ Ndacihehenjire biū, ikīremwo nī gūūkīra,

ikīgūa thī magūrū-inī makwa.

- 40** Wee ūūheaga hinya wa kūrūa mbaara,
ūgatūma thū ciakwa ciinamīrīre magūrū-
inī makwa.
- 41** Watūmire thū ciakwa ihūndūke ciūre,
na niī ngīniina aria maathūire.
- 42** Maakaire mateithio, no hatiarī na wa
kūmahonokia,
magīkaīra Jehova no ndaametīkire.
- 43** Ndaamahūūrire makīhaana ta rūkūngū
rūhinyu rwa thī;
ngīmahūūra na ngīmarangīrīria ta
ndooro ya njīra-inī.
- 44** “Niūūhonoketie ngaaga gūtharīkīrwo nī
andū akwa;
ūndūūragia ndī mūtongoria wa ndūrīrī.
Andū itooī nīmakandungatagīra,
45 andū a kūngī mokaga kūrī niī menyi-
ihītie;
maigua ngumo yakwa, makanjathīkīra.
- 46** Othe makuuaga ngoro;
mokaga makīnainaga moimīte ciīhitho-
inī ciao cia hinya.
- 47** “Jehova atūūraga muoyo! O we Rwaro
rwakwa rwa Ihiga arogooocwo!
Ngai arotūqīrio, o we Rwaro rwakwa rwa
Ihiga, na Mūhonokia wakwa!
- 48** We nīwe Mūrungu ūrīa ūndīhagīria,
aigaga ndūrīrī rungu rwa watho wakwa,
49 nīwe ūūhonokagia kuuma kūrī thū
ciakwa.

Wanyambatīririe igūrū rīa andū arīa
 maathūire,
 ūkīndeithūra harī andū arīa mahūthagīra
 hinya.

- 50** Nī ūndū ūcio, Wee Jehova, nīndīkūgoocaga
 ndī gatacatī ka ndūrīrī,
 ndīnaga ngagooca rīitwa rīaku.
- 51** Aheaga mūthamaki wake ūhootani
 mūnene;
 akonania ūtugi wake ūtathiraga kūrī ūcio
 wake mūitīrīrie maguta,
 kūrī Daudi na njiaro ciake nginya tene.”

23

Ciugo cia Kūrigīrīria cia Daudi

1 Ici nīcio ciugo cia kūrigīrīria cia Daudi:
 “Ūyū nīguo ūhoro wa Daudi mūrū wa Jesii,
 ūhoro wa mūndū ūrīa watūgīrītio nī Ūrīa-
 ūrī-Igūrū-Mūno,
 mūndū ūrīa waitīrīrio maguta nī Ngai wa
 Jakubu,
 na akeendeka mūno nī gūtungīra Israeli
 thaburi:

- 2** “Roho wa Jehova nīaririe na kanua gakwa;
 kiugo gīake kīarī rūrīmī-inī rwakwa.
- 3** Ngai wa Israeli nīaririe,
 ūcio Rwaro rwa Ihiga rwa Israeli akīnjīra
 atīrī:
 ‘Rīrīa mūndū egwatha andū na ūthingu,
 agaathana etigīrīte Ngai-rī,
- 4** atūkaga ta ūtheri wa rūciinī riūa rīkīratha,
 o rūciinī rūrīa rūtarī matu,

agatuïka ta ûtheri ûrĩa ûükaga mbura yarïkia
gûkïa,
mbura ïrĩa ïmeragia nyeki.'

5 "Githî nyûmba yakwa ti nûngîrîru harî
Mûrungu?

Githî ndaarîkanïire na niî kîrîkanîro gïa
gûtûûra,
gîthondeketo na gîkarûma maûndû-inî
mothe?

Githî ndegûtûma ûhonokio wakwa
ûkinyanïre,
na aahingîrie maûndû mothe marïa
ndîriragîria?

6 No andû arïa aaganu othe magaateo ta
mïigua,
ïrïa ïtacookanagîrîrio na guoko.

7 Ûrïa wothe ûhutagia mïigua
ahûthagîra kîndû gïa kîgera kana mûtî
wa itimû;
mïigua ïcinagîrwo o harïa ïigîtwo."

Andû Njamba a Daudi

8 Maya nîmo marîitwa ma andû a Daudi arïa
maarî njamba:

Joshebu-Bashebethu ûrïa Mûtakemoni aarî
mûnene wa arïa atatû; nake oire itimû rîake,
akîhûûra andû magana manana, na akîmooraga
mbaara-inî ïmwe.

9 Mûnini wake eetagwo Eleazaru mûrû wa
Dodai, ûrïa Mûahohi. Arî ûmwe wa arïa atatû
maarî njamba, aarî hamwe na Daudi hîndî ïrïa
moogitire Afilesti arïa monganîte hamwe kûu

Pasi-Damimu marūe mbaara. Hīndī ūyo andū a Israeli makiūra,

¹⁰ nowe ndoorire, akīrūgama hau, akīhūūra Afilisti acio nginya guoko gwake gūkīganda kūnyiitīte rūhiū rwa njora o ro ūguo. Jehova akīrehe ūhootani mūnene mūthenya ūcio. Nacio mbūtū cia ita igīcooka kūrī Eleazaru, magatahe indo cia andū arīa akuū.

¹¹ Ūrīa warūmīrīire aarī Shama mūrū wa Agee ūrīa Mūharari. Rīrīa Afilisti monganire hamwe handū haarī mūgūnda waiyūrīte ndengū, ita rīa Israeli rīkīmoorīra.

¹² No Shama ndoorire, akīrūgama gatagatī ka mūgūnda ūcio. Akīūgitīra na akīūraga Afilisti acio, nake Jehova akīrehe ūhootani mūnene.

¹³ Hīndī ya magetha-rī, andū atatū thīinī wa arīa mīrongo ītatū anene magīkūrūka kūrī Daudi kū ngurunga-inī ya Adulamu, hīndī ūrīa mbūtū ya Afilisti yambīte hema Gītuamba-inī kīa Refaimu.

¹⁴ Ihinda-inī rīu Daudi aarī kīihitho-inī kīa hinya, nayo mbūtū ya Afilisti yarī Bethilehemu.

¹⁵ Daudi akīrīrīria maaī, akiuga atīrī, “Naarī korwo kūrī mūndū ūngīndehera maaī ma kūnyua kuuma gīthima-inī kīrī kīrī hakuhī na kīhingo kīa Bethilehemu!”

¹⁶ Nī ūndū ūcio andū acio atatū maarī njamba magītuīkanīria gatagatī-inī ga ita rīa Afilisti, magītaha maaī gīthima-inī kīu kīarī hakuhī na kīhingo kīa Bethilehemu na makīmatwarīra Daudi. Nō Daudi akīregā kūmanyua; akīmaita mbere ya Jehova.

17 Daudi akiuga atīrī, “Jehova, ūhoro ūyū ūrondaihīrīria, njage gwīka ūguo! Githī īmo ti thakame ya andū arīa megūthīiṭe maget-warīrīria ūgwati-inī wa gīkuū?” Nake Daudi akīrega kūnyua maañ macio.

Maündū ta macio nīmo meekagwo nī njamba icio ithatū.

18 Abishai mūrū wa nyina na Joabu mūrū wa Zeruia aarī mūnene wa acio atatū. Nake akīoya itimū rīake agītharīkīra andū magana matatū, akīmooraga; nī ūndū ūcio akīgīa igweta o ta acio Atatū.

19 Githī ndaakīgīire na igweta inene gūkīra acio Atatū? Nīwe watuūkire mūnene wao, o na gūtuūka ndaataranīirio nao.

20 Benaia mūrū wa Jehoiada aarī mūrūi njamba wa kuuma Kabizeeli, ūrīa wekire maündū manene ma ūcamba. Nīooragire njamba nene igīrī cia ita cia Moabi. Ningī nīatoonyire irima mūthenya warī na tharunji, akīrīraga mūrūūthi.

21 Nīooragire Mūmisiri mūndū warī mūnene mūno. O na gūtuūka Mūmisiri ūcio nīanyiitīte itimū na guoko gwake, Benaia aathiire akīmūtharīkīra na njūgūma. Nake akīhuria itimū rīu rīarī guoko-inī kwa Mūmisiri ūcio na akīmūrīraga na itimū rīu rīake.

22 Macio nīmo maündū ma ūcamba marīa meekirwo nī Benaia mūrū wa Jehoiada; o nake aarī igweta o ta andū arīa atatū maarī njamba.

23 Nīatītīwo gūkīra arīa Mīrongo Ītatū, no ndaataranīirio na acio Atatū. Nake Daudi akīmūtua mūnene wa arīa maamūrangagīra.

- 24** Thīinī wa andū acio Mīrongo Ītatū, arīa angī maarī:
 Asaheli mūrū wa nyina na Joabu,
 na Elihanani mūrū wa Dodo wa kuuma Bethilehemu,
- 25** na Shama ūrīa Mūharodi,
 na Elika ūrīa Mūharodi,
- 26** na Helezu ūrīa Mūpaliti,
 na Ira mūrū wa Ikeshu kuuma Tekoa,
- 27** na Abiezeri kuuma Anathothu,
 na Mebunai ūrīa Mūhushathi,
- 28** na Zalimoni ūrīa Mūahohi,
 na Maharai ūrīa Mūnetofathi,
- 29** na Helebu mūrū wa Baana ūrīa Mūnetofathi,
 na Ithai mūrū wa Ribai wa kuuma Gibea kūu Benjamini,
- 30** na Benaia ūrīa Mūpirathoni,
 na Hidai wa kuuma tūrūūi-inī twa Gaashu,
- 31** na Abi-Aliboni ūrīa Mūaribathi,
 na Azamavethu ūrīa Mūbahurimu,
- 32** na Eliahaba ūrīa Mūshaaliboni,
 na ariū a Jasheni,
 na Jonathani
- 33** mūrū wa Shama ūrīa Mūharari,
 na Ahiamu mūrū wa Sharari ūrīa Mūharari,
- 34** na Elifeleti mūrū wa Ahasabai ūrīa Mūmaakathi,
 na Eliamu mūrū wa Ahithofeli ūrīa Mūgiloni,
- 35** Herezo ūrīa Mūkarimeli,
 na Parai ūrīa Mūaribi,
- 36** na Igali mūrū wa Nathani kuuma Zoba,
 na mūrū wa Hagili,
- 37** na Zeleku ūrīa Mūamoni,
 na Naharai ūrīa Mūbeerothi,

ūrĩa wakuuagĩra Joabu mürũ wa Zeruia indo
 ciake cia mbaara,
³⁸ na Ira ūrĩa Müithiri,
 na Garebi ūrĩa Müithiri,
³⁹ na Uria ūrĩa Mühiti.
 Andũ acio otthe maarĩ mĩrongo ĩitatũ na
 mūgwanja.

24

Daudi gütara Arūi a Mbaara

¹ Ningĩ marakara ma Jehova magĩakanĩra Isiraeli, nake agĩkira Daudi meciiria nĩguo amokĩřire, akĩmwĩra atřiř, "Thiř ūgatare andũ a Isiraeli na a Juda."

² Nĩ ūndũ ūcio mūthamaki akřira Joabu na anene a mbütü cia ita arĩa maarĩ hamwe nake atřiř, "Thiři kündü guothe mihřiga-iniř ya Isiraeli kuuma Dani nginya Birishiba na mütare andũ arĩa mangřthiř mbaara, nigeetha menye ūrĩa maigana."

³ No Joabu agičookeria mūthamaki atřiř, "Jehova Ngai waku angřrongerera mbütü cia ita maita igana, namo maitho ma mūthamaki marokřionera. No nĩ křiř ūgütüma mūthamaki mwathi wakwa ende gwika ūndü ta ūyü?"

⁴ No rřiř, mūthamaki, agikararia Joabu na anene a mbütü cia ita; nĩ ūndũ ūcio makřehera mbere ya mūthamaki, magřthiř gütara andũ a Isiraeli arĩa mangřathiire mbaara.

⁵ Nao marikia křuringa Rřuřiř rwa Jorodani, makřamba hema hakuhř na Aroeri, mwena wa gřthini wa itřuřra mřkuru-iniř ūcio,

magītuīkanīria būrūri wa Gadi magīkinya Jazeri.

⁶ Magīthiī Gileadi na būrūri-inī ūcio wa Tahatimu-Hodishi, magīkinya Dani-Jaani magīthiūrūrūka magīkinya Sidoni.

⁷ Magīcooka magīthiī merekeire kīrigo kīa hinya gīa Turo na matūura-inī mothe ma andū a Ahivi na ma Kaanani. Marigīrīrio-ini magīthiī Birishiba kūu Negevu ya Juda.

⁸ Maarīkia gūthīi būrūri-inī wothe, magīcooka Jerusalemu thuutha wa mīeri kenda na matukū mīrongo īīrī.

⁹ Joabu agīcookeria mūthamaki ūhoro wa mūigana wa andū arīa mangīathiire mbaara: Thīinī wa Isiraeli kwarī andū ngiri magana manana andū marī na hinya wa mwīrī na mangīahotire kūhūthīra rūhiū rwa njora, nakuo Juda maarī ngiri magana matano.

¹⁰ Nake Daudi agīthīnīka mūno ngoro thuutha wa gūtara andū acio a mbaara, akīira Jehova atīrī, "Nīnjīhītie mūno nī ūndū wa ūguo njīkīte. Rīu, Wee Jehova-rī, ndagūthaitha ūnjeherererie mahītia, niī ndungata yaku. Nīnjīkīte ūndū wa ūrimū mūno."

¹¹ Daudi atanokīra rūciinī rūrū rūngī-rī, kiugo kīa Jehova gīgīkinyīra mūnabii Gadi, ūrīa won-agīra Daudi maūndū, akīrwo atīrī:

¹² "Thīi ūkeere Daudi ūū, 'Jehova ekuuga atīrī: Ūrī na maūndū matatū ma gūthuura. Nawe ūthuure ūmwe wamo ūrīa ngūkūherithia naguo.' "

¹³ Nī ūndū ūcio Gadi agīthiī kūrī Daudi, akīmwīra atīrī, "Nīūkwenda būrūri waku ūgīle

ng'aragu mīaka ītatū? Kana ūūrīre thū ciaku mīeri ītatū igūteng'eretie? Kana kūgīe matukū matatū ma mūrimū wa mūthiro būrūri-inī waku? Rīu-rī, wīciirie ūhoro ūcio ūtue itua rīrīa ngūcookeria ūcio ūndūmīte."

¹⁴ Daudi akīira Gadi atīrī, "Rīu ndī na thīna mūnene mūno. Nītūrekwo tūgwīre moko-inī ma Jehova, nīgūkorwo tha ciake nī nyīngī; no ndūkareke ngwe moko-inī ma andū."

¹⁵ Nī ūndū ūcio Jehova akīrehera Isiraeli mūthiro kuuma rūciinī rūu nginya ihinda rīrīa rīatuītwo; nao andū ngiri mīrongo mūgwanja kuuma Dani nginya Birishiba magīkua.

¹⁶ Rīrīa mūraika aatambūrūkirie guoko gwake nīguo aanange Jerusalemu-rī, Jehova akīigua kīeha nī ūndū wa kīnyariirīko kīu akīira mūraika ūcio wanangaga andū atīrī, "Tigīra hau! Eheria guoko gwaku." Hīndī īyo mūraika ūcio wa Jehova aarūgamīte kīhuhīro-inī kīa ngano kīa Arauna, ūrīa Mūjebusi.

¹⁷ Rīrīa Daudi onire mūraika ūcio woragaga andū-rī, akīira Jehova atīrī, "Nī nī niī nījīhītie o na ngeeka ūūru. Andū aya matariī o ta ng'ondu. Nīatīa mekīte? Reke guoko gwaku kūnjūkīrīre nī na nyūmba yakwa."

Daudi gwaka Kīgongona

¹⁸ Mūthenya o ro ūcio-rī, Gadi agīthīī kūrī Daudi, akīmwīra atīrī, "Ambata, ūthīī wakīre Jehova kīgongona, hau kīhuhīro-inī kīa ngano* kīa Arauna ūrīa Mūjebusi."

---

* **24:18** Ihuhīro cia ngano ciakagwo kūndū kūrīa gūtūūgīru nī ūndū wa rūhuho.

¹⁹ Nī ūndū ūcio Daudi akīambata o ta ūrīa Jehova aathanīte na kanua ka Gadi.

²⁰ Rīrīa Arauna aacūthīrīrie akiona mūthamaki na andū ake magīūka marorete na kūrī we, akiuma nja, akīinamīrīra mbere ya mūthamaki aturumithītie ūthiū thī.

²¹ Arauna akiuga atīrī, “Nī kīi gīlatūma mūthamaki mwathi wakwa oke kūrī ndungata yake?”

Nake Daudi akīmūcookeria atīrī, “Ndooka kūgūra kīhuhīro gīaku kīa ngano, nīguo njakīre Jehova kīgongona, nīgeetha mūthiro ūyū ūkorete andū ūthire.”

²² Arauna akīrīra Daudi atīrī, “Reke mūthamaki mwathi wakwa oe kīrīa gīothe angīenda akīrute igongona. Ici nī ndegwa cia igongona rīa njino, na ici nīcio indo cia kūhuhīra ngano namo macooki ma ndegwa matuīke ngū.

²³ Atīrīrī, wee mūthamaki, Arauna nīaheana indo icio ciothe kūrī mūthamaki.” Arauna agīcooka akīmwīra atīrī, “Jehova Ngai waku arogwītīkīra.”

²⁴ Mūthamaki agīcookeria Arauna atīrī, “Aca, no nginya ngūrīhe nī ūndū wakīo. Ndikūrutīra Jehova Ngai wakwa igongona rīa njino rīa kīndū kīrīa itarīhīire thogora.”

Nī ūndū ūcio Daudi akīgūra kīhuhīro kīu kīa ngano na ndegwa icio na cekeri mīrongo ītano cia betha.[†]

²⁵ Daudi agīakīra Jehova kīgongona hau, na akīruta maruta ma njino na maruta ma ūiguano. Hīndī īyo Jehova agīcookia mahoooya nī ūndū

---

† 24:24 nī ta giramu 660

2 Samūeli 24:25

xcvii

2 Samūeli 24:25

wa būrūri, naguo mūthiro ūrīa warī Isiraeli
ūgīthira.

**Biblica® Kiugo Githere Kĩ Ngai Kĩhingüre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Githere Kĩ Ngai Kĩhingüre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Wĩra ūyū ūheanītwo na ūndū wa rũtha rwa biacara rwa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Ūngienda kuona kobi ya rũtha rũrū rwa biacara, rora rürenda-ini rwa: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>, kana ūtūme marua kūri: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® nĩ mūhūri wa biacara wandikithito nĩ Biblica, Inc., kūhūthīra mūhūri wa biacara wa Biblica® kūbataraga marua ma gwitikirio kuuma kūri Biblica, Inc. Kuumana na rũtha rwa biacara rwa CC BY-SA, no ūkobie kana ūtambie wĩra ūyū ūtarī mūgarüre, īndī ndükagarüre ruri rwa biacara rwa Biblica®. Ūngigarüra kana ūkobie wĩra ūyū, na tondū wa ūguo ūtuķe nĩ wĩra mwerū uumanīte na ūcio-rī, no nginya weheria mūhūri wa biacara wa Biblica®. Wĩra-ini ūcio mwerū no nginya wonanie nĩ maündū marukū ūgarūnīte, na ūtarīrie wĩra-ini ūcio ta ūū: “Wĩra wa kihumo warī wa Biblica, Inc. na ūheanītwo tūhū ng’enda-ini cia www.biblica.com na open.bible.”

Kimenyitha kia Mwene-wĩra no nginya kĩandikwo iratathi rĩa kïongo kĩa wĩra kana rĩa ūhoro wa Mwene-wĩra ta ūū:

Biblica® Kiugo Githere Kĩ Ngai Kĩhingüre™

Kimenyithia kĩa Mwene-wĩra © 2013 nĩ Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” nĩ mūhūri wa biacara wandikithito wabici-ini ya United States Patent and Trademark Office nĩ Biblica, Inc. Ūhūthīrtwo na rũtha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

No nginya wítikirie wĩra ūcio mwerū ūgarūnīte ūheanwo na ūndū wa rũtha rwa biacara rūu rwa CC BY-SA.

Ūngienda kūmenyithia Biblica, Inc. ūhoro wígiū ūtaūri waku wa wĩra ūyū-rī, twandikire rürenda-ini rwa: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this

license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Kiugo Githeru Kīa Ngai Kīhingūre™

Kimenyithia kīa Mwene-wīra © 2013 nī Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

"Biblica" nī mūhūri wa biacara wandīkithītio wabici-inī ya United States Patent and Trademark Office nī Biblica, Inc. Úhūthīrītwo na rūtha.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

c

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 7 May 2025
fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63